

Előfizetési ára:

Egész évre..... 6.—
Fél évre..... 3.—
Negyed évre..... 1.50

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal
IV. Kecskeméti-utca 5. sz.

A VENDÉGLŐS

MEGJELENIK
minden hó 1. és 15-én.

SZERKESZTŐSEG

ÉS
KIADÓHIVATAL

IV. kerület.

Kecskeméti-utca 5.

A Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjintézete, a Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-Ipartársulata, a Budapesti Kávés-Ipartársulat, a Budapesti Kávéházi Segéd-Egylet betegsegélyző-pénztárának, a Budapesti Pinczér-Egylet, és a „Hungária-nagyszállóda” betegsegélyző-pénztárának

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szállodások-, Vendéglősök- es Koresmárosok-
ipartársulata:

IV. kerület, Himző-utca 1. szám.

Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor-
és Sörmérők-ipartársulata:

II. ker., Medve-utca, Fácza.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:

WAGNER JÓZSEF

IV. Kecskeméti-utca 5.

Bérmentellen leveleket nem fogadunk el.

Kéziratokat nem adunk vissza.

»Budapesti Pinczér-Egylet«
IV., rostély-utca 1.

PAULITS JÓZSEF

közvetítő-intézete IV. papnövelde-utca 3.

GROSZ ÓDÓN

közvetítő-intézete VII., Károly-körút 9 (gróf Hadik Barkóczy-ház).

HIVATALOS RÉSZ.

**SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK,
KÁVÉSOK, PINCZEREK ÉS KÁVÉSSEGÉDEK
ORSZÁGOS NYUGDÍJEGYESÜLETE.**

Központi igazgatóság Budapesten.

Jogtanácsos:

Dr. Solti Ödön ügyvéd

VI. ker., Váci-körút 61. sz. I. em. 2.

Hivatalos órák: Naponként d. u. 3—6 óráig.

Budapesti választmány.

Titkár:

F. Kiss Lajos

VI. ker., Teréz-körút 19. sz.

Hivatalos órák: Csütörtök 3—5 óráig

Kassai választmány.

Jegező és levelező

Sárosy Árpád

Vendéglős- és pinczéreügyi jegező.

S-A-Ujhelyi választmány.

Ellenőr:

Simon Ignác

Pinczér-nyugdíjalap gyűjtő társasági jegező.

Szombathelyi választmány.

Ellenőr: Betöltetlen.

Pénztárnok: **Dautlich Gyula.**

Szegedi választmány.

Ellenőr — jegező:

Tóth Endre.

A borhamisító.

Megcsiptek egy borhamisítót. Nem valami szegény ördögöt, aki tudja Isten, valahol a világ háta mögött vizezi a bort az emberiség nagyobb javára, hogy egy literből kettőt csináljon, hanem megcsiptek egy nagy és előkelő urat, tekintélyes és nagyvagyonu kereskedőt, akinek itt-ott jó, itt-ott rossz hírneve volt, akit régen kísér nyomon a sanda gyanu s akire a büntető igazságszolgáltatás súlyos kezét csak most tette, mintha visszaéléseit ki tudja mióta háborítatlanul és büntetlenül üzhette.

Az Engel-eset, egy a sok közül. Részletei sokkal ismeretesebbek, mintsem hogy ismétlésre szorulnának. Bennünket nem is maga a tény, mint inkább az azt kísérő mellékkörülmények érdekelnek, annyiban tudniillik, hogy vendéglősök anyagi megkárosításáról és üzleti reputációjuk, jó hírnevük tönkretételéről van szó.

Valami piktoember boszút akart állani a koresmárosan és lefestette, amint a pinczében nagy intrikus arculattal, vizet önt a borba. Ez a kép tetszett s azóta ezerféle változatban már be is

járta a világot. És a világ belenyugodott stoikus nyugalommal, — mert hisz nem szokott sokat okoskodni — hogy ime a jó bort a koresmáros hamisítja, vizet s mit mást önt belé, hogy több legyen, ront vele ezer gyomrot, de meggazdagszik, házat épít s lesz békeséges purger, visszavonul a magánéletbe s tesz mint mások: szidja a koresmáros.

Hanem aztán, mikor jön egy ilyen Engel-eset, s kitűnik, hogy nem a szegény koresmáros a ludas, hanem egy előkelő kereskedő, aki köztiszteletet arrogál magának életben, üzletben, akkor aztán egyszerre megakad a borivó és koresmáros szidó vendégnép eszejárása; hogyan, hát ez is lehetséges?

Hát lehetséges!

Lehetséges, daczára a szigorú bortörvénynek, daczára a még szigorubb végrehajtási rendeletnek, borellenőrző bizottságoknak, fiáncznak s az országos központi vegyvizsgáló állomásnak. Mert más a theoria, az elmélet; más a praxis, a gyakorlat, az élet. A törvény — bár határozottan mondhatjuk, hogy bortörvényünkben igen sok a helytelen — abban a formájában, amelyben van, elég jó volna; a végrehajtási rendelet is jó, főleg ha mindig végrehajtanák; az ellenőrző bizottságok is ellenőriznek, ha van, kinek a feljelenése alapján, de vajjon ki vállalkozik közülünk denuncziáns szerepre? a fiáncz is betolja az orrát, még oda is, ahová nem kellene; az állomáson is vizsgálják bort, főleg ha beküldik és fizetik is a szép díjakat; de mi történik akkor, ha a törvényt ravasz fondorlattal kijátszzák, a rendeletnek fittyet hánynak, fiánczol lefőznek, bizottságot, állomást elkerülnek?

Borhamisítás.

Kitűnik, hogy a törvény nem elég szigorú; a rendeletek nem elég körülményesek; a bizottságok szervezete tökéletlen; a fiáncz nem lángész; a két — budapesti és kolozsvári — központi vegyvizsgáló állomás pedig csak blíktri, mert akkor vizsgál és ellenőriz, ha arra szépen felkérlik. Akkor is csak szépen lassan, kényelmesen, nehogy a hivatalos apparátusnak valahogy elfáradni méltóztasson.

Hamisíthat tehát, aki akar, csak elég ügyes legyen, hogy rajta ne csipesse magát.

Hát hamisítson, ha akar.

De már most arra kérek szépen az igen tisztelt nagyközönséget, méltóztasson észrevenni, hogy kik a hamisítók. Ne gyanúsítsák a koresmáros, — mert hiszen nem mindegyik lehet szőlősgazda — aki a borkereskedőtől veszi a borát drága pénzben, mert hiszen nemcsak neki van joga és alkalma a bort hamisítani!

A mikor e sorokat írjuk, az Engel-eset promontori fele már el van intézve. Nagy Sándori ügyességgel vágta szét Splényi báró ur ezt a legújabbkori gordiusi esemőt. De mi lesz már most a pécsi borokkal?

Vagy ki fog tűnni, hogy ott sem történt hamisítás?

Ránk nézve közönyös lehet. Sajnáljuk ugyan kollégáinkat, kik anyagi veszteséget szenvedtek, sőt

saját panaszuk szerint renomméjukban is károsodtak, de hát ez az ő privát szerencsétlenségük.

Ámde ami nem közönyös előttünk, ami nem privát dolog, hanem bennünket közelről is érdekel, az nem más, minthogy az ilyen dologból jó lesz levonni minden következményt s tanúságot és a koresmáros — ha már nem árulhatja a maga borát, nézze meg, kinek adja a pénzt, s kire bizza borának jó hírnevét.

A többi az igazságszolgáltatás dolga.

F. Kiss Lajos.

A szakoktatásról.

A vendéglősipar fejlődésében két körülmény vonja magára figyelmünket, az egyik az ipari jogok és érdekek megvédelmezésére irányuló törekvés, a másik az iparnak képesítéshez kötése és a szakoktatás általánosítása utáni vágy. Mindkét körülmény azonban lényegileg a szakoktatás szervezését és rendezését involválja s ugyanerre vezet vissza. Az iparfejlesztés terén mindenütt legelső kellék a szakképzett iparosztály megteremtése, nevelése, mert enélkül minden ipar nehézségekkel küzd, s míg itthon minden fejlesztés már eleve ki van zárva, addig — ha különösen a napról-napra fejlődő s mindinkább európai színvonalra emelkedő — szállodásipart tartjuk szem előtt, idővel a mi viszonyainkhoz nem szokott, idegen szemlémű személyzet importálására lennünk utalva. A vendéglősipar terén immár elérkeztünk azon ponthoz, hogy a régi sablonnal alkalmazottaink kiképzése tekintetében a magunk és iparunk érdekében szakitanunk kell, ha nem akarjuk, hogy pinczéreink kiképzése elégtelen s a legtöbb esetben legfeljebb egyoldalú legyen.

Mindehhez járul, hogy a mai kor a szigorubb értelemben vett gyakorlati kiképzésen kívül minden téren egyaránt megköveteli az elméleti oktatás oly fokát és módját, melyek megszerzése speciális szakiskolák nélkül el sem képzelhető, szóval helyzetünk úgy a magunk, mint iparunk jövője szempontjából a szakoktatás rendszeresítését parancsolólag követeli.

A tapasztalás azonban azt bizonyítja, hogy a szakoktatás rendszeresítése a vendéglősipar terén — melynek nincsen ipartestületi szervezete — a legnagyobb nehézségekkel van egybekötve, főleg mert annak mikénti eszközölését az üttörőknek minta nélkül egész önállóan kellett megállapítani a budapesti szakiskola megalapításakor s mert viszonyaink más államok viszonyaitól — amelyekben szintén csak a legutóbbi időkben alapítottak szakiskolákat — teljesen eltérők. A külföldi viszonyok nemcsak abban különböznek a miénkétől, hogy ott a szállodás- és vendéglősipar általában nagyobb multtal bír és fejlettebb is mint nálunk, ha-

nem hogy ott az iparosokat szorosabb szervei összefüggés tartja állandó nexusban és a képzettség — nyelvismeretek stb. — is magasabb foku

Az 1868. évi népiskolai törvény ma — tehát 30 év múlva — elégtelennek bizonyul minden téren s különösen sajnálattal tapasztaljuk ezt mi, kiknek gyakran oly pinczértanoncokkal van alkalmunk találkozni, kik az írással, olvasással is valóságos hadilábon állanak, s csak azért kerülnek üzleteinkbe, mert a közfelfogás a pinczéri pályát csak pályátvesztett emberek számára tartja fenn.

Beszélünk ugyan, sőt ismételtlen sürgetve kérjük, iparunknak a képesített iparágak közé soroztatásának szükségességéről: hangoztatjuk, hogy iparunk nem nélkülözheti tovább az állam jóindulatu pártfogását és még sem tudjuk elérni a közfelfogás megváltoztatását, az államkormányzó körök figyelmének ránk fordulását és pártfogását.

De ha küzdenünk is kell, aminthogy eddig is küzdöttünk ezen nehéz viszonyokkal, mégis éppen ezek szabják meg a közel jövő azon útirányát, amelyen iparunk reformálásának nehéz útjában haladunk kell.

Szakyszerű oktatásunknak a jövőben — úgy amiként ez a budapesti szakiskola megalapításakor szem előtt lett tartva — az elemi oktatás terén kívül a gyakorlati és elméleti szakismeretek fejlesztésén kell felépülnie, hogy az haladó iparunk összes igényeinek megfelelhessen. Ha szakiskoláinkban a jövő nemzedék kiképzése ily módon fog történni, úgy iparunk a nemzeti meggyonosodás oly alapjává fog fejlődni, maga pedig oly magaslatra fog emelkedni, amelyekre — mivel mindezt iparunk megerősödésére vezet — büszkeséggel s méltó önértékeléssel fogunk tekinthetni és bármikor utalhatni is.

Tanonciskoláink szervezete feltételezi a gyakorlati oktatást, mely főleg az ipartársulati tevékenység által érhető el. Nagyon óhajlandó, hogy e téren nagyobb tevékenység tegye magát észrevehetővé s ne legyen rá eset, — ami pedig ma nem is megy ritkaság számba — hogy akárhány vendéglős azzal tartja vissza tanonczeit a szakiskola látogatásától, hogy neki a borfiukra otthon szüke van. Ott úgy is többet tanulnak, mint az iskolában. Ez — himezés nélkül legyen mondva — egyszerűen nem igaz s a legnagyobb szűkkeblűsége mutat.

Ha így a szakoktatás az iskolákban az elméleti részre fog nagyobb súlyt fektetni, — bár itt is nagy gond fordítandó a gy-

akorlati részre — önmagától értetik, hogy erre a lehetőséghez képest minél több idő szárandó, hogy az minden tekintetben minél tökéletesebb és alaposabb legyen. Azért is az előírt tanfolyam elvégzésével a pinczéri elméleti szakszerű kiképzését éppen nem tarthatjuk befejezettnek, sőt ellenkezőleg, nélkülözhetetlenül szükségesnek tartanók, hogy erre rögtön egy új tanfolyamba lépjen át, hol elemi ismereteit tökéletesíteni, nyelvismereteit gyakorlati oktatás által teljessé tenni lehessen alkalmá. Hogy azután arról is kellene gondoskodnia, hogy azok, kik ilyen kiképzésben részesültek, a gyakorlati életben a többiek felett bizonyos előnyöket is élvezhessenek az által, hogy a legelőkelőbb üzletekbe juthatnának, több mint természetes, mert így nemcsak üzleteink kapnának szakképzett anyagot, de ezen körülmény a pinczériiukban is nagyobb buzgalmat és tanulási kedvet ébresztene a vele egybekötött anyagi előnyöknel fogva is. Utalok e tekintetben a Budapesti Kereskedelmi Akadémia példájára, mely kitünően végzett tanítványait azonnal a legelőkelőbb intézetekbe juttatja.

Ezen körülmény ismét egy másik szükségességnek felismerésére vezet bennünket, és ez a felnőttek oktatása és szakyszerű továbbképzése, akik szintén arra utalvák, hogy az ipar óriási fejlődésével szemben ezen fejlődés minden egyes mozzanatával lépeket tartanak, annyival is inkább, mivel leggyöbbrészük semmiféle elméleti kiképzésben nem részesültek, s amit tud, autodidaxis útján maga tanulta, maga sajátította el. Ők maguk — erre elég tapasztalatlank és bizonyítékunk is van — a gyakorlati ipartüzés terén elég gyakran érzik ily irányú tökéletlenségüket s így nem szenvedhet kétséget, miszerint készséges örömmel vennék, ha alkalmas tanfolyamokon rendszeresen fejleszthetnék, tökéletesíthetnék ismereteiket.

Szakoktatásunk feladatainak, s jövőbeli kiegészítési módjának ezen rövid jellemzésével jelezni akartam azt a nagy tért, amelyet okvetlenül meg kell gondosan művelnünk, ha azt akarjuk, hogy iparunk felvirágozzék s a jövőben is boldoguljon. A kezdet nehézségein ugyanis már túl vagyunk, csak jóakaratra és egy kis buzgalomra van szükségünk. Csak a kezdet nehéz, továbbhaladni könnyű lesz.

Az iparpártolásról.

F. évi október hó 17-dikén és 18-dikán Szeged városában, az ország kereskedelmi testületeinek élénk részvéte mellett, kereskedelmi kongressz-

zus tartott, mely tárgysorozatának 5-dik pontja értelmében azzal a kérdéssel is foglalkozott, hogy: minő gyakorlati intézkedések volnának a magyar ipar állandó partolása érdekében, különösen a kereskedelem terén, hathatósan megtehetőek?

Ez ügyben Gelléri Mór, kir. tanácsos, az Országos Iparegyesület igazgatója, volt az előadó, kinek határozati javaslataiból legerdekesebbnek a következő — 5. számú — pont ismertetését tartjuk:

„5. Az akcióztársadalmi uton is szükséges rendszeresen támogatni, nevezetesen:

a fogszerző közönséget minden alkalommal buzditani kell, hogy csakis hönizetteket követeljen és vásároljon a kereskedésekben;

a sajtót fel kell kérni, hogy a mozgalmat a maga részéről is állandóan támogassa, sőt abban, mint fontos ellenőrző tényező, folyton aktivitásban maradjon;

a közhatóságokat s közintézeteket föl kell kérni, hogy szükségleteiket kizárólag a hazai ipar révén fedezzék;

a kormány, a törvényhatóságok és közintézetek felkérendők, hogy tisztviselőiket a lehetőség szerint kizárólag a magyar czikké fogyasztására buzdítsák s a hol lehetséges, kötelezzék is;

hasznosító felszólítás volna intézendő az összes hazai közéjzeli egyesületek által ezek összes tagjaihoz.”

A megokolásban előadó közli a legkülönbözőbb branchek szerint kiválasztott és kivétel nélkül elsőrangú hazai iparos cégek szakvéleményének lényegét, a kiket kiválmalmaknak írásban előterjesztésére felkért. Ezek közül, mint kiválóan érdekes s hazai viszonyainkra jellemző, közöljük Louis Francis promontori pezsgőgyáros következő szakvéleményét:

„A magyar kormányunk iparfelügyelőivel szigorú vizsgálat alá kellene venni az összes létező »pezsgőgyár« nevezetű intézményeket és konstatalni, hogy azok czimük szerint megfelelnek-e rendeltetésüknek és versenyképességük megvan-e.

Továbbá az ugynevezett »habzóbor«-gyártással, a mely ez idő szerint pezsgőgyár czim alatt folyik, egy egészen más kupa és vignettával kellene forgalomba boesátani, hogy így a közönség minden félrevezetéstől ment legyen, mert ezek a pezsgőutánzatok ez idő szerint gombamódra szaporodnak s azt a kis jó hírnevet, mit nagy áldozatok árán két promontori pezsgőgyár megszerezett a magyar pezsgőgyártási iparnak, azt ezek nagyon veszélyeztetik.

Végül a magas kormányunk egy szigorú rendeletben kellene a pezsgőgyárokat a kereskedelmi és iparkamarák útján felszólítani, hogy gyártmányaikat csakis a saját nevük alatt, a dugoba égetett czikkékel boesajthatták forgalomba; az ez ellen vétőket érzékeny penzbüntetéssel kellene sújtani.

A magas kormányunk, főurainknak, magyar hivataloknak, ünnepek, diszebedék és ünnepek alkalomával első sorban a magyar pezsgőbornak kellene előnyt adni, ajánlani, kitüntetni s csak azután a francia bort, így azután lesz jó hírneve a magyar pezsgőbornak is, a mely batran kiállja a versenyt bármely első francia gyártmánnyal, csakhogy persze el kell ismerni a valódi jót és nem egkyedvén napirendre térni felette, »hogy

Két hét története.

Azaz, hogy inkább két reggeli története. Az első — hogy senki fia be ne köhessen — szeretetreméltó elnökünk rendelkezésére, egyik legöregebb vendéglőben, a Szikszayban, egyik legfiatalabb kereszmarosnál, Ehm Jánosnál, volt. Mondhatom, derek ember ez a mi fiatal Ehm barátunk. Ugyancsak kitért magáért. Asztalat bizonyos előkelő eleganciával terítette, azután — francia mód szerint — quantum satis — virágot tételt az asztalra. A virágok mellé pompás ételek kerültek a konyhából, kitünő borok a pinczéből. Mindzet ügyes pinczerek szolgálták figyelmes pontossággal. Amint ezt konstatalom, veszem ám észre, hogy mintha F. Nagy Lajosnak nem igen izlenék a sör. Hat ez hogy lehet? A magyarázat nyomban megvan. Gyurka, a mindig gavallér Gyurka, pezsgőt rendelt. Hogy izlenek ilyenkor Lajoskanak a sör. Szó, ami szó. Elegáns reggeli volt. Még nem igen láttam előkelőbb reggeliző társaságot. Talán csak azért jöttünk össze ilyesformán, hogy a fiatal kereszmarosnál — s kinek nem esik ez jól — valamennyien a saját fiatalágunkra gondoljunk vissza? Noha Snájdig Huber — akit bármelyikünk is »elküdhetne tubakért« — váltig mondogatja: »öregszünk«.

Ezzelal mindenkinek feltűnt Wagner apó szokatlan izgatottsága. Ennek is kifundáltam az okát. A szomszéd teremben Ilász, »a bős« tanyázott. De csodák csodája, olyan természetesen nézegetett Wagnerre, hogy az öreg végre is nekibátorodott és — no most esodálkozz Pupák! Kiment Ilász Gyurkához és mondván: Szeavoz Gyuri, oly hatalmas puffantott »legujabb pajtásának« hátára, hogy az menten kiejtett a zsebéből egy gyilkos czikkét, ami persze a saját becses lapja számára íródott. Szent a béke! »Nyugodt lehet — mondja

Wagner — a nuktij-egyesület«. (Komolyan, nem látom be a két lap versengésének szükségét. Mind a kettő egy ügy, egy osztály szolgálatában áll. Mi az ördögbe veszednek? Nemetszáragnak 62 vendéglős-szakkapja van. de egyben sem olvastam személyes torzalkodásokról. Vedjék — ahogy tudják — mindketlen ügynöket és azzal punktum, amit most már annál is inkább meglehetnek, mert összepuszizkodtak. Gurdel, Solti meg az én kicsiségem majd elvegezzük meg a »Gyurka ur«-ral dolgunkat.)

A második pénteken Farkasnál, a »Fehér ló«-szállóban volt a reggeli. Mindenki sajnálta, hogy a »Károlyok Károlya« — Stadler Károly — nem volt jelen. De ő már ilyen ember! Pedig ugyancsak ki volt czirkalmazva, nála tartjuk Károlynapját, aminthogy tartottuk is. noha a »hazior«-elutazni, aki így szokott minden ünnepeletés elől elutazni. De immet a társzából — vonal alatt — csak elfogad egy eljett? Megepipjük mi meg magát druzám uram!

A jó Kern Fránzi remek és szívből jövő beszéddel köszöntötte fel a Károlyokat, mire egy szellemes ember rögtön Párist köszöntötte fel, aki szintén Károly, képviselvén Charles Heidsieck rheimsi pezsgőgyárát. Persze, hogy az ilyesminek nem lehet ellentárolni. Ide azzal a behűtött Heidsieckkel! És sürgönyt neki a francia hazájába! (Azóla mar ott is van.)

Reggeli után a társaság egy része kiviczinálisozott (Uff!) a Moszer Károlyhoz. Minő fogadtatás! Rajnai borok! Ilyen nekárt csak az Istenek íhatnak az Olympuson! És amellet szegény Károly hogy szabadkozott, hogy így meg úgy, »legalább tudtam volna, hogy jöttök, hoztattam volna egy kis »jó« bor!« Bács! Maga akar minket bolondná tenni? Háat van még jobb bor, mint az aranycsillogás rajnai, amitől tüzet fog sok savózsinú szem, akár a karbunkulus! Nándi papa úgy löki

magát hátra a karosszékben, akár a római császár Wagner apó iszik ugyan még vele, de már nem szól, nehogy az isteni illat valahogy kirepüljön a szájából, amit a rajnaival fecskendezett magába.

Hogy a nap teljes befejezést nyerjen, megneztük az »első magyarka« vilajját is. Minő irigységgel néztük a barátságos kis otthon! Én, meg Goliát Ottó. Hiába ez a nézés kedves barátom! Nekünk ugyan nincs kilátásunk, hogy hazitárk leszünk. Pedig ha valakinek, úgy bizonyára Ottóknak, ennek a kedves, szeretetreméltó embernek kívánom szívem minden meglevél, hogy hazitárk legyen belőle.

A péntek, az csak így telik el. Am a többi napokon komoly munka folyik, melyben tiszteltreméltó faradtatlan elnökünkkel Gütek Frigyes és aranytollú Miklós titkár osztozkodnak.

Remeljük, hogy munkajukat biztos siker koronazza, noha nehéz a »nafejtő urak« ellen okoskodni.

Ha Budáról jó két loval a Fiume szállodától elindulunk — a fiatal Reiprecht szerint — öt negyedóra alatt jó uton Margitligetre erünk. De mitán sem két, sem jó lovain ninesem, a »jó ut« pedig nem annyira jó, mint ut, huzódván a személyes természet s nem Rezső barátom hossza szerint, hét negyedóra is eltelt, míg a vendéglősök jövendőbeli buen retiro-jához értem. Kedves hely, melyhez hasonló barátságos üdülőket keveset láttam. Felfedezője Dr. Martiny Sándor, kinek ez a földi paradicsom legtöbbit köszönhet. Dr. Martiny 12 éven át az ország egyik legnagyobb ideggyógyásának, Dr. Schwarzer Ottó intézetében sajtaitotta el mindazon tulajdonságokat és ismereteket, melyeket csak az igaz orvos értékesíthet embertársai javára. Két évi külföldi tanulmányutjáról hazérkezve, vagy-

hiszen ez csak magyar gyártmány*. Ha itthon nem pártolják a magyar pezsgőbort, hogyan kívánhatjuk, hogy a külföldön legyen jó hírnevű, mikor látjuk, hogy saját főúrnak díszedések alkalmával francia pezsgőt isznak.

Az itt elmondottakat a magyar pezsgőbörgyártás jó hírnevének tettük, tiszteljük mindenkor a tisztességes versenyt, de ennek minden ellenkezőjét a módunkban levő összes eszközökkel megsemmisíteni törekszünk, így talán vegre felvirrad a magyar pezsgőbörgyártásra is egy szebb jövő, a melyet már régebben megérdemelt volna.

A midőn végtelen meglepéssel eltelve olvasuk e bátor szavakat, melyeket a magyar pezsgőbörgyártás jövője érdekében annak leghivatottabb képviselői egyike a hivatalos fórumon a nagy nyilvánosság előtt hangoztatni elég bátor volt, okvetlenül eszünkbe jut, a mit egy másik pezsgőgyáros, Littere József pécsi pezsgőbörgyáros, az oltani kereskedelmi és iparkamara elnöke hangoztatott az országos vámankét alkalmával, mondván, hogy:

„Az iparfejlesztésre nézve fődolognak tartja, hogy a magyar társadalom támogassa az iparosság törekvéseit, ne tartson mindent jobbnak, csak azért, mert külföldi vignetta alatt jelenik meg“. Utalt arra, hogy külföldön hogyan pártolja minden állam a maga iparát. A német császár nemrég, mikor egy mólóros kocsi mutatott be neki, először azt kérdezte, minő gyártmány, a midőn arról értesült, hogy nem német, meg sem akarta nézni. Köztudomású például, hogy a német császár csak német pezsgőt iszik. Az ipart nem annyira védő vámmakkal óhajtja fejleszteni, mint azzal, hogy az ipar által feldolgozandó nyersanyagokat itthon termeljék; így például a söriparra fontos, hogy a komló, habár átmenetileg, áldozatok árán is, itthon termeljék. Ami különösen a pezsgőipart illeti, az osztrák pezsgőre nem kíván beviteli vámost, sőt a német pezsgőt is beereszteni az alatt a feltétel alatt, hogy úgy Németországba, mint Ausztriába vámentesen ereszkék be a magyar pezsgőt.

Mindkét felszólalásból felette érthetően hangzik a panasz, melyet a magyar pezsgőbörgyárosok, a kik saját nevük alatt igaz, jó és hamisítatlan italt gyártanak s hoznak forgalomba, a magyar társadalom legnagyobb része ellen jogosan hangoztatnak. Sajnos nálunk a társadalom közfelfogása még mindig abban a nyavalyában teng, hogy majmolni szereti a külföldi portáló arisztokrácia nyelvéseit. Am bennünket megnyugvással tölt el a tudat, hogy vendégjeinket a magyar pezsgőbörgyárosok e keserű szemrehányásai épen nem illetheti, mert azok mindenkor lelkes támogatói voltak és lesznek is a magyar iparnak.

Wagner József.

Az Első Magyar Részvényserfőződé közgyűlése.

A budapest-kőbányai Első Magyar Részvényserfőződé folyó évi november hó 13-dikán tartotta rendes évi közgyűlést Esterházy-utca 6. sz. alatt levő hivatalos helyiségeiben.

A napirend értelmében mindenekelőtt az igazgatóság évi jelentése terjesztett elő, mely konstatálja, hogy a serfőződé az 1897. október 1-től, 1898. szeptember 30-ig terjedő üzleti időszak alatt rendes üzemben volt és hogy gyártmányai ez üzleti

nát, tudását és emberszeretetét ebbe a gyönyörű fensikón épült szanatóriumba tette le. Ott tanyázik Reinprecht úr, friss egészségben és jó kedvvel fűtörészik, akár egy pinty! Ide látogattam el Rezső fiával mult vasárnap. Kijött elibénk a Reinprecht egész az országotig, mi meg ki a kocsiól csak úgy repültünk s ott az Isten szabad ege alatt úgy össze-vissza esőkolódtunk, hogy — — — biz Isten, majd hogy el nem érzékenyedtünk. Nem hiába kértem hát mult karácsonykor az én jó Istenemet, hogy gyógyítsa meg az én becsületes, annyit szenvedett barátomat. Meghallgatott, meggyógyította. Dicsértessék érte szent neve. És hogy rövid idő múlva újra megjelenhet majd köztünk, mesélhet adomát gazdag reportoirjából, ezt mind Dr. Martinyak köszönhetjük, aki őt rövid idő alatt helyreállította. Bűszke is lehet rá. No hát kedves doktor-kám, lesz még önnek egynehány vendéglőssel dolga, mert valamennyien idegbetegek vagyunk.

A szeretetreméltó hazúr bemutatta egész telepét és megismertette velünk terveit is. Csiny és tisztaság honol mindenütt. A tágas szobákból egyformán elragadó kilátás; a berendezés nem feltűnő, de czélszerű, k nyelmes; a széles korridorok puha szőnyeggel bevonják. Háborítatlan csendet élvez itt a beteg. A szállodaszűz beosztás és berendezés gazdag tapasztalatokra mutat és szerencsés kezek munkája érvényesül mindenütt. Az a gyanum, hogy a doktor csak azért nem ismertette szélesebb körben mintaszűz üdülőtelepét, mert félt a sok látogatótól. Nyílsebességgel mult el két óra. Azzal a meggyőződéssel távoztunk, hogy Margittit egyenesen az életküzdelmektől megbolygatott egészségű vendéglősök számára teremtettil, jó lélekkel is ajánlom minden szenvedő kártársamuk, aki csendesen visszavonulva óhajt üdülni. B—s K—ly.

éven állandó jó fogyasztásnak örvendettek, így tehát, a mint az a mérlegből is kitűnik, eredmény tekintetében az előbbi évekhez képest visszaesés nem történt.

Az igazgatóság ez alkalommal nem zárkózhatik el annak kijelentésétől, hogy az országban az utóbbi időben mindenféle alakult új serfőződé a sörpar terén a viszonyokat lényegesen megváltoztatták és szemben a tényleges sörfogyasztással, túltermelést idéztek elő; ennek szükségszerű következménye csak az lehet, hogy a sörpar helyzete kedvezőlenebb átalakulásnak néz elébe.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált és helyesen talált mérleg szerint a tiszta nyereseg 287,109 frt 94 krt tesz ki, a mely összeghez hozzáadva 26,540 frt 11 kr. mult évi nyereség-átmozatot, összesen 313,650 frt 05 kr. áll az igazgatóság rendelkezésére.

A felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása után a közgyűlés megállapította a kifizetendő osztalékokat és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvenyt megadta. Végül egy igazgatósági és négy felügyelő-bizottsági tagot választottak.

W. J.

A bor erjedése.

Miután a bornak első rohamos vagyis főerjedése befejeződött és a czukornak nagy része alkoholra és szénavra változott át, a frissen képződött új borban még tovább foly az erjedés, csakhogy ezen erjedési tünetek, melyek az első erjedésnél oly feltűnőek voltak, nem oly kifejezettek és lassabbak. Az erjedés lassúságát részben az alkohol szaporodása a folyadékban, részben pedig az okozza, hogy az első erjedésnél a fehérjeanyagok és sok egyéb jelentékeny része kiválasztatik, melyekre az algombáknak szaporodásuknál feltétlenül szükségük van, a miért is az ily aljtápanyagokban szegény folyadékokban az algombák kevésbé bujanak is tenyészhetnek. Mivel emellett a szénasav is kevésbé fejlődik, ennélfogva az utóerjedés alkalmával sinces teljesen kizárva a levegő hatása az új borra, a levegőben foglalt szénasav azonban ekkor már jelentékeny változásokat idéz elő. Es bár a bor a zárt hordókban a levegőtől látszólag teljesen el is van különítve, a levegő a hordó porusain keresztül hatását a borra mégis érezteti. Hogy azonban a levegő akadálytalan hatása a borra mily befolyással van, láthatjuk, ha mindjárt a rohamos erjedés után új bort öntünk egy palackba s azt egy ühős helyre teszszük. A bor így is átmege az utóerjedésbe, de nem öregszik és megtartja világos színét s éveken át újbor marad. Az utóerjedésnél a meglevő czukor a már ismert anyagokra változik át s így alkoholtartalma is nagyobbodik, emellett azonban a borkő, borsavas sók, alj, oldhatlanná vált fehérnyék is valnak ki. A levegő szénasavának behatása folytán azonban új illatanyagok is képződnek és a bor csak az utóerjedéskor kapja meg jellemző szagát és ízét, vagyis az újbor csak akkor alakul át véglegesen borra. Az utóerjedés tartama a pince hőmérséke, a bor készítése és kezelése szerint nagyon különböző, de még a teljesen befejeződött utóerjedés után is a bor még mindig különböző változásoknak van alávetve.

Igy tavasszal a régi, sőt több éves borok, ha különösen alján fekszenek — hajtani kezdenek, azaz a bor a hordóban szállni kezd és az akonán kiszivárog, szénasav válik ki, a bor megzavarodik: szoval oly tünetek lépnek fel, mint az utóerjedéskor. E tüneteket raktári — pincei — erjedésnek nevezzük. A bornak ilyenkor tapasztalható változásainak tulajdonképeni oka azonban nem valódi erjedés, hanem a szénasav eltávózása a borból, a mit a levegőnyomás kisebbedése és a hőfok emelkedése idéznek elő.

E tünet különösen oly boroknál lép fel jellemzően, a melyek oly pincékben fekszenek, a melyek a hőfokváltozásnak jobban vannak kitéve, mint oly mélyen fekvő pincékben, melyek hőfoka az egész éven át egyenletes és a melyekben ezen tünet nem is igen szokott fellépni. A pincei erjedés jelenségeit könnyen megmagyarázhatjuk, ha meggondoljuk, hogy a bor, épúgy mint minden folyadék, a hidegben jobban összehúzódik s így térfogata kisebbedik; ha tehát nyár elején a hőfok emelkedik a pincében is, a bor is terjeszkedni kezd s az akonán kiszivárogni kezd. A bor — különösen az új bor — azonban egyuttal szénasavval telített folyadék is, s mint ilyen hideg állapotban több szénasav képes oldott állapotban magába fogadni, mint melegen, ha tehát a bor hőfoka emelkedik, a szénasav egy része eltávózik buborékok alakjában és habzást idéz elő. Minthogy azonban az egész bormennyiségből szabadul fel szénasav, a felszálló buborékok aljrézleteket is ragadhatnak magunkkal, miáltal a bor megzavarodik. A miből ismét az tűnik ki, hogy mily fontos dolog, hogy a bort a seprőlő elég jókor huzzuk le. A befejeződött utóerjedés után azonban a bor még további változásoknak is van alávetve, a melyeket a különféle boralkatrészek egymásra gyakorolt hatása idéz elő. Emellett még a borban foglalt különféle aljalkatrészek, fehérjeanyagok stb. is lassanként leülepsznek, borkő válik ki, habár kis mennyiségben, a fehér borok színe megcsötétedik, az itak enyhébbé válik, illatanyagok kép-

Hacker Mór

chinaezüst és alpacca-áru-gyár

BUDAPEST

Kossuth Lajos-utca 15

Bécs Gyár: IV., Phorusplatz 7.
Raktár: I., Operngasse 2.

Ajánlja a legjobbnak elismert gyártmányait a t. szálloda-, vendéglő- és kávéház-tulajdomos urak becses figyelmébe.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.

Telefon 5831.

SZT.-MARGITSZIGETI ÜDÍTŐVÍZ

a legkiválóbb és legolcsobb ásványos savanyuvíz és egészség-ápoló ital.

Kitűnő eredménnyel használtatik: Kőszvény-, gyomor- és bélbajoknál, garat-, gége-, tüdő- és hólyaghurutnál.

Kapható: Legtöbb gyógyszerárban, ásványvíz-, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

FŐRAKTÁR:
WERNER ADOLF-nál
(FRUM ISTVÁN UTÓDA)
Budapest, II., Batthyány-utca 3. sz.
Telefon 90-97.
Főhercegi Szt.-Margitszigeti felügyelőség.

Elsőrendű vásznak és asztalneműek
kész fehérneműek, szőnyegek és függönyök nagy raktára.

Kelencgék és szálloda berendezések.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

M. KIR. SZAB. NAGYKERESKEDŐK
Budapest, V., Erzsébet- és Deák Ferencz-tér szögletén.

TELEPHON CZIM : PURITÁS GŐZMOSÓ

PURITAS ANGOL GŐZMOSÓ-VÁLLALAT (IX., BOKRÉTA-UTCZA 3)

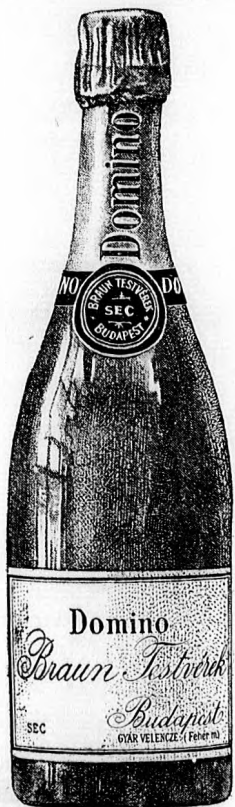
elvállal szállodai, vendéglői és kávéházi fehérneműek mosását a legutányosabb árak és pontos kiszolgálás mellett. A fehérneműek háztól és házhoz szállítatnak. — Kívánatra árjegyzékkel szolgálunk.

HAVRANEK ÉS TERLETTER.

Egy előkelő s a legjobb forgalomban levő téli- és nyári-vendéglő,

a legujabb ízlés szerint építve és elegánsan berendezve, nagy ünnepek, bálók, lakodalmak, mindenemű hangversenyek és színelőadások megtartására igen alkalmas, továbbá nagy árnyékos kerttel, fedett terrasse-val és egyéb számos mellékhelyiségekkel, betegség miatt, kedvező feltételek mellett

eladó.
Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

Die Buchbinderei mit Maschinenbetrieb
von
Leopold Neumann BUDAPEST, VIII.
Museum-körút 10.
fabrizirt seit Jahren als Spezialität
Kaffeehaus-Mappen, Speisekartendecken und Rohrzeitungshalter aus dem besten Material.
Gediegene Arbeit — Prompte Lieferung — Prospekte zu Diensten

Korona-Sec

(Habzó-bor)

Próbáládák 2 palackkal bérmentve Magyarország és Ausztria bármely postaalomására 3 fnt utánvétellel.
— Viszontelárusítóknak megfelelő árengedmény.

Mattes János.

Budapest, Haris-bazár.

Kaphatók Szilmon István főútlek váci körút 12. főútlek váci körút 60 és Teréz-körút 35. — Vogel Gyula Andrassy-ut 29. — Rabcs Sándor kerepesi ut 11. — Sallay István kerepesi ut. — Török Bódog kerepesi ut. — Diósy Kálmán kerepesi ut 22. Weinberger Gusztáv Calvin-tér. — Tóth Imre álló ut 73. — Czékkel Ferencz nefelejt-utca. — Steurer Antal rózsá-utca. — Gaizler Béla Buda, Vár. — Sellner Gyula Buda, Vár. — Schedel János Buda, főut. valamint a legtöbb fűszer- és csémege-üzletben.

zódnek, mert a különböző szabad szavaknak az alkoholra gyakorolt hatása folytán aetherfajok állanak elő, szóval a bor nemesebb és értékesebbé válik. A sav és kivonatanyagok mennyisége is folyton emelkedik.

Baksis.

Irtá: Szomaházy István.

A fűrdőevad elmúltával most már bátran kimondhatom, hogy egy rendes országban az egész fűrdőköltség bőven kikerül abból a reneteg pénz-ből, amit mi, a földkerekség utolsó gavallérjai, egyszerű borravalóképen kifizetünk.

Aki valaha fűrdőn járt, az ép oly jól tudja, mint én, hogy a borraivaloban fukarkodó fűrdővendég számmal több a legutolsó páriánál. Tisztesseges asztalt nem kap, mert a verandát és az éttermet csupa valódi és valódinak látszó milliomos foglalja le; a pikkoló foghegyről beszél vele, az ételhordó csöndes megvetéssel hozza el neki a görög beef-steakke vedlett tegnapi marhahúst; a fizetőpinczér pedig a Vanderbiltek szouveren gőgjével dobja eléje az elegáns számolóczédulát. Kegyed, tisztelt olvasó, aki velem együtt szintén járt reggelkenint a gyógyforrás cizfra kis pavillonja körül, bizonyára szankcionálnál fogja a következő hevenyszelt számítást:

Reggeli:	Felzolgáló pinczér borraivalója	10 kr.
	Ujsághordó flu	" 10 "
	Fizető pinczér	" 10 "
Ebéd:	Felzolgáló pinczér	" 20 "
	Borflu	" 10 "
	Fizető pinczér	" 20 "
Ozsonna:	Fizető pinczér	" 10 "
	Felzolgáló pinczér	" 10 "
Vacsora:	Felzolgáló pinczér	" 20 "
	Fizető pinczér	" 20 "
	Borflu	" 10 "
Az w feketéje:	Fizető pinczér	" 10 "
	Felzolgáló pinczér	" 10 "

Egy nap összesen 1 fnt 70 kr.

Vagyis épen annyi, amennyiből Ostendében, Spaaban és Nizzában tisztességes ebédhez és vacsora-hoz lehet jutni egy masodrangú étterem asztala mellett. És hogy ez a számítás nem nagyon bőkezű, azt minden hazai fűrdővendég bizonyíthatja. Ez a minimum; ezen alul már a tiz esztendőös borflu is kegyednek szólítja a szerencsétlen üdülőt. És aki azt hiszi, hogy ez az 1 fnt 70 kr. hercegi kiszolgálást biztosít, az igen szomorúan téved. Az ételhordó így is csak minden páratlan hétfőn segíti föl nagy kegyesen a kabátját, a fizető pinczér pedig elnéző leereszkedéssel mormogja el neki az ő ismeretes »sznöm«-jét. Asztalt így is csak az őtődiki sorban kaphat (az ingujjra vetkőzött eszcsájgpezczerek mellett) s iryigkedve nézheti a terrász boldog kiváltóságait, akiknél a korona a legkisebb borraivaló. A szegény fűrdőző polgár, akinek csak nyomorult haterer fnt az évi jövedelme, mily nyomorultnak és lealazottnak érzi magát e kövérersényes pénzkirályokkal szemben, akik egy városi községau egész fizetését kiosztják borraivaló gyanánt egy szezon alatt. És tudatában annak, hogy ő csak hitvány 1 forint 70 krt vett föl borraivalókép a napi budgetjébe, alázatosan kalapat emel a ketlettes főpinczér előtt és megilletődve hallja, hogy a kétszáz üres, fehérteritekes asztal közül ő bizony egyik mellé sem telepedhelik, mert valamennyit a nagyságos és méltóságos urak foglalták le július elejétől augusztus végéig.

Ez, fájdalom, nem tulzás, hanem szomorú valóság. Amit a magyar fűrdőkben a borraivalóval elkövetnek, az mesének is sok. Külföldön az uralkodó hercegek sem dobálják ugy a pénzt, mint nálunk a megyei aljegyzők. Az ember azt hinné, hogy a tejfel-mézsel folyó Kánaán csak keldest ország volt a Szent István birodalmához képest. »Egek! — kiáltott föl a minap mellettem egy német profesz-szor, azt látva, hogy új ismerőse, egy megyei fő-mérnök, koronát vagy borraivalókat a kapuczineres tárczán. — Egek, mi fizetésük lehet itt a minisztereknek, ha a vidéki mérnök is ugy dobálhatja a pénzt, mint másutt az aranybányatulajdonos? A mi mérnökeink bezegg elbédre sem költenek néha többet egyetlen márkánál!«

Ez a borraivaló-járvány nagyobb betegség, mint hinnők; látnivaló, hogy a magyar társadalomban veszedelmesen elszaporodnak a parvenűsöz csirái. Mert mi volna egész ez a borraivalóba való tobzódás, mint a legközönségesebb parvenűség? Penzzel pótolni az egyéni érték hiányát; ez a legczelszerűbb módja a gazdag műveletlenek kapaszkodásának. Aki a pinczérrel csak koronás borraivalóért tudja elhitetni, hogy előkelő ur ember, az bizonyára nem sajnálja az egy forintot se, csakhogy a dolog-talanok közt érvényesülni tudjon.

Nagy hiba, sőt azt merem mondani, egyenes bűn az a könnyelműség, amellyel a mi fűrdőző társaságunk a pénzzel banik. Pár év mulva igazán ott leszünk, hogy balneológiai kongresszus ide vagy oda, semmiféle középorsú ember se mer elmenni Tatrafüredre vagy Siófokra. Minek nézesse le magát, mikor ugyanannyi pénzen ur módot biztosíthat magának és családjának? És bűn másod-szor azért is, mert egyébként tisztességes és jóra-való férfiakat csalásra és hazugságra kényszerít.

Legalább is ötezer hold ura legyen, aki napjában két forintot költhet arra, hogy a pinczérnek borraivalót adjon. És ki meri állítani, hogy a mi fűrdőző uraink többsége csak ötszáz holdat is mondhat a magának? Harom-, négy- és ötezer fnt évi jövedelemből borraivalóra költeni napjában két forintot, ez már sokkal több, mint könnyelműség. Ez egyszerűen esztelenség vagy beszámíthatatlan hőbort lenne, ha a gonosz divat nem mentené valahogy.

Olvasóim ép oly jól tudják, mint jó magam, hogy ez a borraivaló-luxus nem ép a legelőkelőbb világból eredt, mert az igazi nagy urak sokszor fukarabbak a rövidúru-kereskedőknél. A grand-seigneur nem mindig a dus borraivalóval dokumentálja az ő társadalmi kiválóságát; inkább azt lehetne mondani, hogy fukarsága és krajezároskodása daczára is grandseigneur marad. Tatrafüredet, ahol a kétezer forint évi jövedelemmel bíró ügyvédek husz krajezár hagynak tányérjuk mellett a borflu számára, az elmúlt nyáron a bulgáriai Ferdinánd is megisztelte látogatásával. A daliás uralkodó az ő fűrdőző fiacsikát látogatta meg s közben egy kis magyaros mulatozásra is kedve kerekedett. Delután ötől estl tízenegyig hazulta a cigányfalva a magyar nótát, s éjféltájban végre kegyesen átadta a primásnak a bőven megérdemelt honoráriumot. Mit gondol kegyed, nyajas olvasó, hogy mennyi volt ez a honorárium? Ha kegyed, ha én vagy egy más szegény halandó mulattunk volna hat teljes órán át, bizonyára szemérmes szégyenkezéssel csusztatunk volna a cigány kezébe ötven pengőt; a bulgárok szouverenje fejedelmi bőkezűséggel adott át neki huszonöt forintot. Gleichenbergben magam láttam, hogy az öreg Thurn-Taxis herceg tiz krt hagyott delelőtönkint a kekkötényes leányka számára, aki a czukrozott számóczáját elhozta. De van-e szükség további példákra? Akinek esze van, nem fog kidobni borraivalóra annyi pénzt, amennyiből egy tisztességes család egész ellátása kikerül. Aki a jó pinczérre egy kétezerholdas dominiumot akar átírtni, ám legyen, eszelekedjék a tetszése szerint; de ahhoz mar bizonyára nincs joga, hogy a jó pinczért annyira elrontsa a hőbortjával, mikép tőlem vagy más középorsú polgártól is kétezerholdas dominiumokat várjon. Magát tönkretetheti, nem bánom; de bűn, ha a szegény magyar fűrdőket is tönkreteszi esztelen pazarlásával.

Jól ismerjük annak a derék vászonkereskedőnek a mondasát, aki egy hazai fűrdő platánjai alatt így szólott:

— Ha Esterházy herceg két krajezár borraivalót ad, ő mégis elsőrangú gavallér marad, de ha én gavallérnak akarok látszani, legalább is egy egész koronát kell ott hagynom a tálczám.

Tisztelt vászonkereskedő, ön téved; ön akkor se lesz gavallérrá, ha tiz vagy husz forintot is ad borraivalókép a felzolgáló pinczérnek. Egyáltalában azt nemern mondani, hogy nem a tálczán hagyott borraivaló adja meg valakinek a gavallérság jellegét. Ez a galleria csak a meggazdagodott lökucezek közt divatos, azok közt, akik két deza fekete kavét rendelnek meg jövedükben a pinczérnél. De a két deza fekete még kedves dolog. Ebben, ha szertelen formában is, van egy kevés bohém-ség. De a pénzfecserléssel való huzegés rut és visszataszító parvenü-vonás; a pénzhez jutott muzsikuszigány ócska és együgyű tüntetése.

Téved, aki mindebből azt olvassa ki, hogy én a pinczérnek jövedelmét sokallom. A jó pinczér megérdemli, hogy tisztességesen megfizessék a munkáját; de ostobaság még a jó pinczért is arra kényszeríteni, hogy a fűrdőevad rövidke hat hete alatt szereze meg az egész évi jövedelmét. Ha gazdajja egész éven át méltányosan fizetné, s ha mi, vendégek, csak negyedrészt adnók télen annak az őszegnek, amit nyáron a tálczán hagynak, a pinczér a fűrdőn se kívánna tőlünk, hogy a házunkat és birtokunkat borraivalókép neki adjuk. De éppen az a hiba, hogy aki a fűrdőkön Esterházy hercegeként gerálja magát, télen sokszor fukarabb, mint a sarki szatóc.

(Baltoni Hírlop.)

Morbitzer Lőrincz †

Morbitzer Lőrincz, a Józsefváros egy régi ismert korszmárosa, ötvennyolcz éves korában meghalt. Morbitzernek a Tavaszmező-utca 7-dik számú házában volt a vendéglője. Ez a vendéglő valóság-saját külön Kis pipája volt a Józsefvárosnak, azzal a különbséggel, hogy többször cserélt gazdát. Körülbelül száz esztendő óta áll fönn és van egy kis históriái multja. A hatvanas és hetvenes években a politikai, jogász és írói világnak igazi törzs-korszmaja volt. Egyik este politikások hallgatták ott Deák Ferencz józsu adomáit, más este a semmitőszék öreg birai élvezték a kitűnő karmoadli mellett a budai hegyek jó szőlőlevét. Oda jártak Eötvös József báró, Danielik püspök és sok író, politikus.

Kedves Morbitzer barátunk életében városi képviselő és egyik igen derék tagja volt a szálloda- és vendéglős-ipartársulatnak. Valóságos mintaképe volt a polgári becsületességnek, s miután az ipartársulati ügyek körül mindig élénk részt vett,

ugy az ipartársulat is egy igen derék tagját veszíti benne. Halála általános részvétet és fájdalomat keltett mindazoknál, akik őt ismerték.

A drága elhunytak hült tetemeit f. évi nov. hó 11-én vitték utolsó útjára, számos jóbarát, kártárs és ismerős részvételű kísérv. A temetésen a vendéglős-ipartársulat igen sok tagja is megjelent, Gundel János elnök ur vezetése alatt, az ipartársulati zászlóval.

A halotti szertartást a gyászházban főt. Kanovics Béla jözséfvárosi apát-plebánus ur végezte két káplán segédlete mellett, a mely után megindult a hosszú, roppant nagy tömeg által kísért gyászmenet; elől vitték a vendéglős-ipartársulati zászlót, utána jött egy gyönyörű szép koszoru-kocsi, szebbnél-szebb koszorúkkal telerakva, ezután a lelkesek és az énekar, s csak ezután a négy fekete ló által húzott gyászkocsi. A gyászmenet a jözséfvárosi plebánia-templomnál megállt, ahol a drága halott újjal beszenteltetett, s innen a gyászmenet a Baross-utcán végig a Kalvária-térig haladt, hoi a sok jóbarát és kollega örökre elbúcsuzott a felejthetetlen jóbarát és kártársától, mely után örök nyugalomra válték.

Legyen a föld néked könnyű és örökre áldott legyen emléked! Béke hamvaíra! W.

November 18-án: özv. Wohlfart Vilmosné, király-utca 77. szám.

November 25-én: Müller Antal, Országos Kaszinó.

December 2-án: Simon Pál, Páris szálloda.

A Szállodások, Vendéglősök, Korcsmárosok Ipartársulata a fő- és székvárosi m. kir. pénzügyigazgatóság 101201/1898/VI. számú felhívása következtében az üzletek osztályba sorozása és az italmérési illeték kivetése tárgyában szakértőkül a következő tagokat jelölte ki: Kern Ferenc, Fürst Tivadar a IV. kerületbe; Gundel János, Förster Konrad, Kramer Miksa, Reitter György az V. kerületbe; Koch József, Blaschka István, Prindl Nándor a VI. kerületbe; Hell Ferenc, Lippert Lajos, Wilburger Károly a VII. kerületbe; Mehringer Rezső, Maloschik Antal, Steinbeisz János a VIII. kerületbe; Wirth Ferenc, Tóth József a IX. kerületbe; Vincze Lajos, Spall Mátyás a X. kerületbe.

A vendéglősök nem részesülnek a boritaladó-kedvezményben. A pénzügyminiszter egy felebbesztés útján hozzá került esetben a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: „Az italmérési üzletvezetőnek nincs igénye arra, hogy saját termésű bora után a kedvezményes boritaladót fizethesse.”

A határozat, mely különben még 1897. évben hozott, a kérdéses esetre nézve a következőleg hangzott: „A n-i pénzügyigazgatóság az onhatározatát, mely szerint az italmérési üzletvezetőnek a saját termésű boraira nézve a boritaladó-kedvezményt megadta, az adóberlő panasz következtében megváltoztatta s kimondta, hogy L. I. lakos italmérési üzletvezető az 1895. évben nyert bortermés után járó boritaladónak teljes adótételét köteles megfizetni, mert az 1892. évi XV. t. cz. 3. §-a értelmében nemcsak a kiméréssel vagy kismértékben való elarúsi engedéllyel bíró egyén köteles saját termésű bora után teljes adótételt fizetni, hanem köteles mindenki, ki italméréssel vagy itarústással foglalkozik; minthogy pedig L. I. mint üzletvezető kicsinybeni italarústással foglalkozik, kétségtelen, hogy az adókedvezményt igénybe nem veheti.

Nagylelkű alapítványa. Glück Frigyes, a Pannónia-szálló tulajdonosa, majdnem minden esztendőben nagyobb jótékonyági alapítványt tesz. E hó 13-án 4500 forintot adott át Halmas János polgármesternek. Az alapítványt, Stadler Károly bizottsági tag iránt való halálának kifejezéséül, nevezi Károlyi alapítvány-nak. Az alapítvány kamatját minden év november hónapjában a VIII. kerületi eljáró kapja meg, a ki e pénzen a jözséfvárosi jótékony egyesület népkönyhájából a VIII. kerületi szükségletekkel elhelyezett szegény gyermekeket élmelem. Az alapítvány azonban csak a jövő évben hoz kamatot, Glück Frigyes tehát az idei évre még külön 180 forintot adott át a polgármesternek.

Glück Frigyes, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági- és ipartársulati választmányi tagot, a tanács, f. évi október hó 1-ső napján tartott üléséből kifolyólag, 44448/VI. számú határozatával a

szakiskola felügyelő-bizottságának elnökévé újabban is kinevezte.

Idei bortermésünk és az új borok értékesítése. A szüret az ország minden részében megtörtént, de amint az előre látható volt, az eredmény ritka helyen felelt meg a hozzáfűzött reményeknek. Az új szőlők ugyanis nem eléggé termőképesek még, de különben is a júniusi és júliusi nagy zivatarok, jégverés és a nagy esőzések szintén esőkentették a termés-kilátásokat, azonkívül, hogy a peronoszpora ismét folytatta pusztító munkáját. Az ország nagy részében a szüret épen csak hogy kis közepes eredményt adott; meglehetősen jó, azaz némileg kielégítő volt a termés Pest, Nyitra, Pozsony, Sopron, Zala, Heves, Bihar, Szabolcs, Somogy, Hont, Esztergom, Tolna, Baranya és Fejér-vármegyékben. Ezekben a vármegyékben az átlagos terméshozamot a termelők 8—16, sőt itt-ott 18—24 hektoliter között taksálják, nagy általánosságban jó minőségű új borból, a melynek ára már a szüret idején 13—30 ft között váltakozott. Természetesen az új boroknak zöme csak 13—18 frton értékesült. Egyháza az a körülmény is mutatja, hogy némely helyen mennyire csekélyke volt az a haszon, a melyet egyes termelők a borait után kaptak. Legyen-gében sikerült a szüret az Alföld déli vidékén, továbbá az ország keleti részében és a királyhágontúli vármegyékben, a hol nemcsak a jégverés, vihar, záporosó rontotta a szőlőket, hanem és főképp a peronoszpora és részben a filloxera. A filloxera a királyhágontúli részeken több helyütt szintén erősen megtámadta már a szőlőket; tehát már itt is nem egy vidék szőlői forognak veszedelemben, daczára a kormány és a hatóságok éber figyelmének. Nagy baj azonban főképp az, hogy a peronoszpora immár évek óta erős rombolást visz véghez itt és ha a termelők a védekezéssel szemben továbbra is oly mostohák lesznek, hogy szemük láttára hagyják pusztulni a szőlőket, akkor az erdélyrezi kitűnő borok híre is mihamarabb le fog tűnni. Mindenesetre nagyon kívánatos volna, hogy végre a nép az eddigi károkon okulva, hozzájáruljon a szőlők rendszeres permetezéséhez, mert akkor a filloxera sem fejezhető be oly gyorsan munkáját; könnyebben meg lehet vele most küzdeni, mint később, a mikor végre is talán egészen késő is lehet.

Hygienikus konyhaedények. Gyakran elő szokott fordulni, hogy bizonyos ételek következtében, melyek nem a közegészségügyi követelményeknek megfelelő eszközökben készítették el, mérgezési esetek állottak be. E bajon segített Krupp Arthur berrdorfi fémárugyára a tiszta nickel főzőedényei előállításával. Ezen masszív edények tiszta nickelből készülnek s ennélfogva lényegesen különböznek a kereskedelemben egyebütt is előforduló nickelnedényektől, melyek a legrövidebb időn át történt használat után hasznavehetlenekké válnak, míg ezen tiszta nickel főzőedények majdnem elpusztíthatatlanok és évtizedekig használhatók. Ezen tiszta nickel főzőedények előnye az, hogy ha egész szárazon, majdnem vörös izzásig hevítjük is, sem szenvednek kárt. Ezen edények tisztántartása a legkönnyebb és legegyszerűbb, ugy hogy egyszerű lemosás, esetleg kréta vagy más tisztítószert felhasználása mellett — e czéla teljesen elégséges. A beszerzési költségöbbletet a több évi használat rekompenzálja. Egyebekben utalunk a lapunkban levő hirdetésben foglaltakra.

Hamisított olasz borok. Ismeretesek azok a panaszok, melyek a Fiumén és Triestben át hozzánk beáramló hamisított borok ellen időnként felmerülnek. Legújabbban az »Országos Magyar Gazdasági Egyesület« tette magáévá ezt a dolgot, és mint értesülünk, felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszteriumhoz, hogy Fiumében és Triestben borvizsgáló állomásokat létesítsen, a melyek arra lennének hivatva, hogy a Magyarországra importálandó olasz bort megvizsgálják. Arról értesítenek bennünket, hogy a földművelésügyi miniszter az »Országos Gazdasági Egyesület« kérelmére felelt csakis szakértők meghallgatása után fog dönteni.

Uj vendéglő nyílt meg f. évi november hó 12-én a gyár-utca 18. sz. házában, melynek tulajdonosai, Deák és Lantos urak, költséget nem kimélve az egész házat átalakították, ugy hogy a esinos és kényelmes berendezésű vendéglőnek a legszebb jövőt jósolhatjuk.

A Géczy Ferenc-féle vadaskereskedés a városház-téren igen nagy látogatottságnak örvend ugy a vendéglős, mint a kávév arak részéről is, s mondhatjuk, hogy az ott vásárolt vadak és szárnyasok nemcsak kiváló jó minőségben, hanem igen olcsón is kaphatók. Vidéki megrendelések — utánvét mellett — a legpontosabban eszközöztetnek.

Harmadik magy kir. szab. osztályorszájáték. A harmadik játék első húzása november hó 17. és 18-án lesz és a sorsjegyvásárló közönséget figyelmeztetjük, hogy megrendelésével minél inkább siessen, miután a vásárlási kedv a mostani sorsjátékokhoz általában igen nagy és a sorsjegykészlet gyorsan elfogy. Különösen felhívjuk olvasóink figyelmét Török A. és Társa budapesti bankház hirdetésére, miután a cég szigoruan pontos és figyelmes kiszolgálásban részesíti vevőit, azonkívül a szerencse annyira kedvezett a bankház megbízóinak, hogy tudomásunk szerint az I. és II. játéknál körülbelül egy millió 500.000 kor. nyereményt fizetett ki gyorsan és pontosan. Aki tehát szerencsét

akar próbálni, forduljon bizalommal Török A. és Társa budapesti bankházához.

Kedvező szüret Pozsonyban. A pozsony iszület az idén igen kedvezően történt ki. A vácokon összesen 43.831 hl. mustot hoztak be, ami olyan fényes eredmény, minő már hat esztendő óta nem volt. A tavalyinál is 3572 hektoliterrel kedvezőbb s minőség tekintetében sem maradt a mult évek eredménye mögött.

A bortermelők nemzetközi szövetekezete. Esclavy G., az algiri szőlőtermelők szövetekezetenek vezérképviselője az alábbi felhívást teszi közzé, melyet a világ összes szőlőtermelőihez intéz: Az egész földgömbön ez időszerint 7 millió hektárnyi szőlőterület áll művelés alatt, a mely közzetve vagy közvetlenül 30 millió léleknek biztosítja ekzszteneziáját. A szőlőtermelők érdekei kockázra vannak téve, mert némely orvos világ-szerte a bor élvezetet, mint az egészségre ártalmasat kezdi hirdetni, mert az állami terhek mindinkább a szőlőtermelőket sújtják, mert általános a borhamisítás, mely bor helyett az egészségre ártalmas konyvadekót hoz forgalomba. Minél számszerűbb értékek lettek tartásával, a sajtó útján, sőt minden tisztességes eszköz felhasználásával oda kell törekedni, hogy a borknak századok óta bebizonyított üdvső hatását kimutassuk, tegyük lehetlenné a hamisítás s eszközözlünk ki magunk részére méltányos adóelőlegedést. Számos azon orvosok száma, kik elismerik, miszerint a bor mérsékelt élvezete jó szer az izsakosság ellen, melynek naponta esik áldozatul sok ezer ember. Vonjuk be ezeket szövetekezettünkbe. Itt az ideje, hogy a bortermelők univerzális szövetekezete létesítsék, hogy a közös cél érdekében. Egy hatalmas szervezettel fog a képezni, mely segélyforrásait a csekély tagdíjakból nyerné, mely — tekintve a tagok óriási számát — hatalmas összeget reprezentálna. Felsőülőt azon nézetben van, ha eszméjét a szőlőtermelőknél csak egytized része érti meg, abban az esetben az egyesek áldozata észrevehetetlen minimumra oszlanék, ám a szövetekezeti oriai eredményt lenne képes felmutatni. Az Algirban megjelenni »Algerie« hasábjain az új szövetekezeti tagjai közleményeinek szivesen adnák helyet. Arról van szó, hogy a munkások milliói a lassu, de biztos elzüllesztől megmentessenek s a felszólaló azt hiszi, hogy a nemesen gondolkodó emberbarátok tökéletesen megértették őt. A grandiózus szövetekezésre serkentő felhívást az összes nyugoti lapok huzzák s kommentálják, valamenyien azon nézetűek fejezik ki, hogy a szőlőtermelő, kik a munkások közül elzülstör alkotnák az egész világra kiterjedő szövetekezettüket — jó szervezkedés mellett érdekeiket elő is mozdíthatnák vele. A mozgalmat mint kuriózumot azért említettük meg, mert azt tudjuk, mily keservesen tudunk mi még az ország határain belül is egymással szövetekezni.

A tojások emészthetősége. Tudvalevő, hogy a kemény tojás nehezebben emészthető, mint a lágy. Annál kevésbé ismeretes azonban, hogy ha lágy tojást eszünk kanállal, anélkül hogy azt p. o. kenyérral jól megrágnánk, az így lenyelt tojás a gyomorban nagyobb gomolyokban gyűl össze és a gyomormedve által nehezen emészthetik. Legjobbban emészthjük a tojást, ha azt valamely folyadékkal keverve eszszük, mert így finoman eloszott állapotban kerül a gyomorba s könnyen szívódik fel.

A tojásoknak hosszabb ideig eltartása czéljából sok mindenféle eljárás próbált már meg, ez ideig azonban még nem ismerjük tökéletes módját annak, hogy a jóság, a finom íz veszélyezetése nélkül lehetőleg 6—10 hónapig eltartathatnák a tojásokat. Ennek nagy előnye lenne, mert a mi egyrészlő a nagy városok tojásszükséglete az év minden szakában könnyebben volna fedezhető nagy áringadozás nélkül, másrészlő a termelőkre is előny háramolnék azaz, hogy a termelés főzészakában nem kellene olesó árban tudni a nagy készleten, a közvetítő kereskedés hasznát növelve. Ezek a körülmények indították a százsországi baromfitenyésztők egyesületét arra, hogy a tojáseltartás különböző módjainak kipróbálására versenyt rendezzen tekintélyes díjak kitűzésével. A megtartott verseny bebizonyította, hogy a tojások eltartásának nagyon sokféle módja van, de egyik sem tökéletes. A versenyre beküldött tojások közül a legtöbb mézszivibe volt rakva s újból kitűnt, hogy ily módon hat hónapig is elállnak a tojások; de kitűnt az is, hogy a mézszivibe közt ize annyira megváltozik, hogy nyersen vagy mint főtt tojás nem élvezhető, tehát csupán konyhacélokra alkalmasak. A versenyekre küldött tojások közül azok tartották meg leghosszabb ideig kifogástalan jó ízűket, melyek vizűvel kezeltettek. Legjobbban bizonyult a tojásokat 1/4 liter vizűvel és 2 1/2 liter főtt vizűből álló keverékkel telt edénybe rakni, hogy a folyadék borítsa a tojásokat, az edényt azután légmentesen kell elzárni, nehogy a folyadék elpárologjon. A vizűvel keverésében hosszabb ideig álló tojások azonban főzőskor megrepedni szoktak, ennek elkerülésére több helyt meg kell szurni a héját egy eleendő erős tűvel.

A szén megnedvesítése azon téves felfogáson alapul, hogy a megnedvesített szén gyorsabban ég. Az a heves sístergés, mely ilyen szénnek a tűzbe dobásokor észlelhető, nem a gyors égésnek vagy nagyobb hőfejlesztésnek a jele, mint inkább a vizgő eltávozásának. Mig minden víz nem párolgott el, a szén nem gyulad meg. llyenkor egy ismert természeti törvény szerint meleg kötétek meg, melyet nem használunk ki. Csak a tűzre használt szén nedvesítendő meg, mivel így nagyobb darabok nem képződnek. Hogy a kovács a maga szénét megnedvesíti, annak más czélja van.

Mézbor készítés. Némely évben oly túlnagy a méztermelés, hogy a mézet csak nagyon alacsony árak

mellett lehet értékesíteni. Ily esetekben nagyon előnyös a mézet bor előállítására használni, mely nálunk kedvelt és egészséges ital. Előállítására a következő módon történik: 27 kgr. mézhez 73 liter vizet veszünk. A mézet tartalmazó edényt mindenekelőtt 50° meleg vízbe tesszük, hogy lehetőleg hig legyen. Mihelyt ez megtörtént, vízzel keverjük és egy boros hordóba tesszük. Ez folytonos keverés közben oly módon történik, hogy a hordóban csak kevés szabad tér maradjon, ami nagyon fontos, mivel az erjedés következtében nagy felpezsdülés szokott beállni. Hogy a bor kellemes savanyu ízű legyen, 50 liter borhoz 25 gramm borkősavat kell adnunk. A hordót természetesen mindaddig, míg az erjedés tart —

körülbelül 7 hétig — semmiesetre sem szabad elzárni. A helyiségnek, a hol az erjedés vége meg, 18°-nak kell lenni. Erjedés után a bort a pinczébe viszzük, s úgy kezeljük, mint a rendes bort. Tavasszal lefejtjük s szűrés után forgalomba hozhatjuk.

Orosz tojás, orosz vaj. Amióta Oroszországgal kereskedelmi szerződést kötöttünk, azóta mind élesebbé és szélesebb körűvé válik a magyar mezőgazdasági termékeknek az orosz termékekkel való versenye itt benn a közös vámterületen. A hazai állattenyésztésnek e két fontos mellékterméke nagyon súlyosan érzi meg ezt a versenyt, mert Oroszországból valóságos óriási tömegben hoznak be tojást és vajat Ausztriába, a honnan a

magyar árú ekként fokozatosan kiszorul. A múlt év folyamán közel 10 millió forint értékű tojás jött be az orosz határon s ez a behozatal még folyton növekszik. Ezt is a közös vámterületnek köszönhetjük!

Csinos salátatányér-diszites. Végy egy fél vagy egész mandolát, kemény tojást héjazd le, vágd el ferdén, a tojássárgát távolítsd el s így rakd el a salátán tetszésed szerint. A tojás-szeleteket tetszésed szerint töltsd meg vagdalt zöld uborkával, vörösrépával, hagymával, kávirral, vagdalt tojássárgájával, vagdalt világos vagy sötét halgélével, nyers vagdalt bussal vagy angolnával stbivel. Ilyformán a salátát érdekesen és nagyon változatosan lehet feldiszníteni.

SEC

Talisman

TÖRLEY JÓZS. ÉS T^SA

Promontor

(Budapest.)

SEC

DEPOST.

THÉOPHILE ROEDERER & Co

VINS DE CHAMPAGNE

REIMS

MAISON FONDÉE EN 1864

MAGYARORSZÁGI KÉPVISELŐ:

SALACZ NANDOR BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11. SZ.

CHRISTOFLE & Cie.

cs. és kir. udvari szállítók,
legmagasabb kiténtetés minden kiállításnál.
Magyarországi főraktár

WADLSTEINER F.-nél

üveg-, porcellán-, fayence- és majolikaárak
gyári raktárában

BUDAPESTEN

IV. ker., Váci-utca 27. sz.

Christofle a valódi ezüst egyedüli pótlója.

12 leves kanál 16.50	1 mártás-mérő 3.50
12 villa 16.50	1 czukorpor-kanál 3.50
12 kés ... .. 17.—	1 halas-készlet ... .. 9.—
12 kávékanál 8.50	4 palackkalj 8.50
12 csemege-kés ... .. 15.—	1 mustártartó 5.50
12 csemege-villa ... .. 15.—	1 kettős sőtartó 2.25
12 csemege-kanál ... .. 15.—	1 saláta-készlet ... .. 6.—
1 leves-mérő 5.30	1 felvágó-készlet 7.50
1 tej-mérő 3.20	1 czukor-fogó 1.75
1 főzelekes-kanál ... .. 4.—	1 eczet-olajjávány ... .. 15.—
1 kompotos-kanál 3.50	1 kabarett-villa 1.50

Hirmann Ferencz érczárú-gyára

Budapest, VII., Csányi-utca 9. sz.

Gyárt

= sörkimérő-készülékeket =

légnyomással és szabad. léghűtével.
Elvállal régi készülékek atalakítását.
Nagy választék
bor- és sör-csapokban,
valamint mindennemű szivattyukban.

Erzeugt Bierschank-Apparate
mittelst Luftdruck
mit patentirtem Bierkühler.
Übernimmt die Umänderung alter Apparate.
Kupwahlt
in Wein- und Bierpipen,
sowie aller Gattungen Pumpen.

BORHEGYI F.

ezelőtt Lápossy F. és társa

palackozott bor, pezsgő, likőr, cognac, rum és tea

főraktára

BUDAPESTEN, Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota)

ajánlja a legjobb

francia és magyar pezsgőket,
cognacot és likőröket gyári áron

Belföldi borait az első hirneves bortermelőktől a leg-
jutányosabb áron szolgáltatja.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Mappin & Webb

London und Sheffield

Fabrikanten in Silber, versilberten Waaren und
feinsten Messerschmiede-Artikeln.

Specialität Erzeugniss Princes Plate.

Princes Plate ist Nickel-Silber und schwer versilbert, besser,
schöner und dauerhafter als alles bis jetzt Erzeugte.

Specialitäten für **Hôtel, Restaurant, Café u. Clubs.**

Das beste u. dauerhafteste in Tafelbestecken, Servierschüsseln,
Thee- u. Kaffee-Kannen, sowie alle in dieses Fach einschlägigen Artikel.

Ein Dutzend	Tafel-Messer .. . 14-70	Dessert-Löffel .. . 13-20
	Dessert-Messer .. . 12-60	Kaffee-Löffel .. . 7-80
	Tafel-Gabel .. . 17-40	Mocca-Löffel .. . 6—
	Dessert-Gabel .. . 13-20	Eis-Löffel .. . 6-60
	Tafel-Löffel .. . 17-40	1 St. Senftopf .. . 7-20

Alle angeführten Gegenstände sind hier in Prima Qualität. Doch ist
Alles in Sekunda Qualität sehr billig zu haben.

Musterlager beim Vertreter für Ungarn:
M. Kürschner, Budapest, IV., Maria Valeriegasse 7,
II. Stiege, II. Stock
(vis-à-vis dem Grand Hôtel Hungaria).

Cs. és kir. udvari szállító

DITMAR

BUDAPEST

V., FÜRDŐ- ÉS NÁDOR-UTCZA SARKÁN.

A YILÁG LEGNAGYOBB LÁMPAGYÁRA.

PETROLEUM LÁMPÁK lakások, szállodák, vendéglők, kávéházak,
kerti helyiségek és utcák világítására.

VILLAMOS VILÁGÍTÓ-TESTEK.

Villamos függvények, mennyezetvilágítók, étterem-esillárok.

Teljes berendezések magánlakások, szállodák stb. részére.

Elismert legjobb minőség.

Előnyös gyári árak.

☞ Installációk a legjobban eszközöltetnek. ☜

KÖLTSÉGVETÉS DIJMENTES.

Huzás november hó 17 és 18-án. ☜

☞ Huzás november hó 17 és 18-án

BANKHÁZ

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

a magy. kir. osztálysorsjáték főelárusítója

BUDAPEST,
Váci-körút 4/B.

A III. nagy magy. kir. osztálysorsjáték I. osztályu sorsjegyei ismét nagy keresletnek örvendenek.

Huzás november hó 17 és 18-án.

Tizenhárom millió
egyszázhatvanezer korona

☞ kerül ismét hat osztályra elosztva biztos döntés alá. ☜

Legnagyobb nyereség legszerencésebb esetben :

1.000.000 korona, jutalom : 600.000, 400.000, 200.000,
2 à 100.000 stb.

☞ 100.000 sorsjegy 50.000 pénznyereség. ☜

Az I. osztályu tervszerű betét :

1 egész sorsjegy . . . frt 6.— || 1 negyed sorsjegy . . . frt 1.50
1 fél » . . . » 3.— || 1 nyolczad » . . . » —.75

☞ A megrendeléseket minél előbb kérjük cégünkhez küldeni. ☜

Megrendelő-levél, kivágandó.

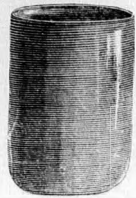
Török A. és Társa uraknak

BUDAPEST.

Kérem nekem ..... I. osztályu magy. kir. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeg } utánveendő,
..... frt } postautalvánnyal küldetik.

Pontos cím.

Hüttl Jivadar

porcellán-nagykereskedő, cs. és kir. udvari szállító

Budapest, Dorottya-utca 14.

☞ Minden kiállításon kitüntette. ☜

Ajánlja legdusabban felszerelt raktárát kávéházi, vendéglői és szállodai cikkekben, melyekben ugy forma mint mintára nézve mindég a legujabbat nyujt.

Festészeti műterem : VI. kerület, Aradi-utca, saját házban.

☞ Kivánatra szivesen szolgál árjegyzékkel és mintákkal. ☜

☞ Alapított Bécshen 1872-ben. ☜

STEINER JÓZSEF

czukrász és pékmester

— VII., Király-utca 67. szám. —

Ajánlja legkiválóbb minőségű, izletes készítményeit.

— Legmagasabb kitüntetések. —

Referenciakkal a legkiválóbb szállodák, vendéglők és kávéházak szolgálnak.

Alapitva 1825.

Alapitva 1825.

Hubert J. E. Pozsony

pezsgőbor pinczészete

ajánlja elismert kitünő minőségű pezsgőit, különösen

GENTRY CLUB

márkáját,

mint a budapesti országos kaszinó pezsgőjét.

Raktár és vezérképviselőség : ÖRLEY GÉZA BUDAPEST

☞ Telefon 59—74. ☜

VIII., Baross-utca 111.

Egyedüli szálloda

szabad királyi városban, megye székhelyén, 20 vendégszoba,
tánczterem, színház, 2500 frt bér, sok katonaság, a tulajdonos
magas kora miatt, kedvező föltételekkel, kevés tőkével **eladó.**
Bővebbet Gross Ödön ügynökségénél, Budapest, Károly-körut 9.

HIVATALOS RÉSZ.

Helyiség változtatás.

A »Budapesti Kávés-Ipartársulat« és a »Budapesti Kávéssegédek betegsegélyző-pénztára« hivatalos helyiségeit

IV., Kossuth Lajos-utca 3. szám alá helyezte át.

Budapest, 1898. nov. 15.

Hát hiszen jól van! Csak szaporítsuk kávéházainkat! Bátran előre, aki mer, az nyer! Az erőse a győzelem s győzőn a jobb. Elvégre mi baj, ha még három-négy kávéházzal több is lesz az amugy is »kávéház-város«-nak elkeresztelt fiatal, szép székesfővárosban s az amugy is unatkozó naplopó ma-holnap belebolondul egy rá nézve lenyeges kérdés megoldásába: hol üsse agyon az időt!

Különben is, hiszen mindegyre azt ordítják fülünkbe, hogy a székesfőváros napról-napra nagyobbodik, a lakosság számaránya óriási arányokban növekedik, új utcák, új városrészek keletkeznek, nem-e logikus dolog hat, ha a meggyarapodott lakosság, az új utcák, az új városrészek kávéház-szomszjas lakosai részére minél előbb kávéházat nyitunk?

Persze, hogy persze!

Csak hogy van ám ennek a dolognak egy igen nagy hübnere! Nem is egy! Több. Igaz, hogy szép Budapestünk folyton nagyobbodik; igaz, hogy a lakosság folyton szaporodik — hiszen a születések is a lakosságot gyarapítják, az újszülöttek pedig hál' Isten még nem járnak pikkolózni, noha az ölbeket — már viszik, igaz az is, hogy új utcák, új városrészek keletkeznek, csak hogy mit bizonyít ez?

Bizonyítja-e azt, hogy a kávéházlátogató közönség gyarapszik? Nem. Ha nem, nos akkor az egész logika, minden okoskodás romba dől, amely minden áron azt akarja bizonyítani, hogy a kávéházak alapítása — leszámolás a közszükséglettel.

Evek hosszú sora óta — immár több mint hetvenyolc esztendeje — folyton, szinte unásig hangoztatjuk, hogy a kávéházak szaporodásának útját kellene állani. És valljuk e hitet nemcsak mi, hanem vallja velünk együtt Budapest több mint kétszáz kávéháza s ezek hivatott és hivatalos képviselője, az ipartársulat is, mely csak nemrég folyamadott a miniszteriumhoz, hogy akadályozza meg — ha kell, az iparszabadság rovására is — a kávéházak túlszaporodását.

Minden kiáltó ellentét ezzel szemben minden egyes új kávéház megnyitása, alapítása!

Ha az ember elgondolja, hogy valamikor — talán nem is oly régen — milyen szolid alapon

álló ipar volt a kávé foglalkozása, aggodalomba esve kérdi: Quousque laudem . . .

A fényes boulevardon egyik kávéház a másik orrán, utak keresztződésénél néhol három-négy. A szomszédok, ha ajtóikba kiállnak, akár egy kis parázs tracesra gyújthatnak, ha van ugyan kedvük s közben kiszámíthatják, hogy mi lesz a hasznuk belőle, ha ez így tovább megy?

Ha ez így tovább megy?

Nos, akkor nagyon szomorú, épen nem épületes dolgok fognak bekövetkezni.

A látszat szerint virágzó kávésipar — csak valljuk meg őszintén — a valóságban már 6—8 éve súlyos, nehéz válsággal küzd, amelynek legszomorubb jelenségei, igaz, a színtalpak mögött szoktak lejátszódni, de a fáciáját megis ismerjük. Olyan tehettek kell küzdenünk, a minők a régi, jó időkben teljesen ismeretlenek voltak. Amibe ma egy kávéház kerül, amennyibe annak fenntartása egy éven át kerül, annyi pénzzel — egy kis vagonról van szó — elődeink már a magánéletbe vonultak vissza, hogy hátralevő napjaikat békés nyugalomban pipálják le.

Vagy tán olyan gazdagok vagyunk, hogy vagyontokat kockáztathatunk? Ej dehogya! Mi magunk tudjuk legjobban, hogy a kávéházalapítás nem a holt tőke befektetése, hanem a spekulatív tőke kockázatos vállalkozása és a végzetleges pillanatban nem a befektetett tőke esik sirba, hanem a magyar ipar szenved pótolhatlan veszteséget s keserves könyveket hullat sok jó magyar iparos az örökre bezáruló fényes tükörrablakok árnyékában.

Ilyen viszonyok közt valóban idején való volt, hogy a »Budapesti Kávésipartársulat« a kávéházi iparengedélyek kiadásának szigorú és következetes korlátozását kérte. Reméljük, hogy e kérelem előbb-utóbb teljesedni fog. Akkor azután elkövetkezik újra az idő, hogy nem a kávésipar, hanem a kávéások maguk fognak virágozni. Így legyen, mennél előbb.

Wagner József.

A »Budapesti Kávésipartársulat« második társasvacsorája.

— 1898. november hó 4-én. —

A »Budapesti Kávésipartársulat« f. évi november hó 4-dikén tartotta ez évi második társasvacsoráját Drechsler Béla Andrassy-úti vendéglőjének első emeleti Napoleon dísztermében. Szokássá vált e vacsorákról tudósítást írni, ami idegen előtt bizonyára különösnek tetszik, ha nem érthetlenné, Amde mi beavatóttak másként gondolkozunk. Nem szólva arról, hogy minden egyes ilyen társasvacsora egy-egy újabb kapcsol a kollektívális összetartás szempontjából, és hogy sok praktikus eszmét itt szoktak legelőször hangoztatni, alig mulik el egy is, hogy valami érdekes dolog emelkedt ne hagnya maga után. Azért van az, hogy ez esték látogatottsága egyre emelkedik és érdekességük is folyton nagyobbodik.

A legutóbbi vacsorán megjelentek: Némái Antal ipartársulati elnök, Pékler Ármin alelnök, Harkai Mór pénztárnok, Fleischmann Gyula, Wagner József, Tauber Samu, Glaser Fülöp, Klein Ignác, Kohn Bernát, Gebauer

Antal, Gruber Károly, Pertl István, Goldberger S., Steuer Sándor, Krausz Géza, Kutschera Mihály, Grüneck Károly és Szemerényi István társulati titkár. Általános feltűnést keltett távolléte által tündökölő buzgó jurzó hivatalos szerkesztőnek, Wagner Józsefnek elmaradása, a mit F. Kiss Lajos ugyan úgy jelentett be megbízásához híven, hogy: »a szerkesztő ur fáradt, de nem tudta ezzel megingatni azt az általános meggyőződést, hogy »az öreg ur bizonyosan az azipari Károly-eggelin tört le.« A kávéások üzletbarátjai közül ez alkalommal ott láttuk: Bokros Károlyt, a Polgári serfőzde-, Örley Gézát, a pozsonyi Hubert-pezsőgyár- Löffelmann Vilmost, a Pilseni serfőzde-, Páris Vilmost, a Charles Heidsieck pezsőgyár-, báró Seltenmayert, a Louis François pezsőgyár-, Winter Sándort, a Zwack gyár-, Sacellary Györgyöt, a Törley pezsőgyár-, Salacz Nándort, a Lítke pezsőgyár-, Fantó Józsefet, az Egyesült sörkiviteli társaság-, Teasdale Ottót, a Király serfőzde képviselőit, Fischer Miksa tojáskereskedőt és Blau Ignácot, a budapesti kávésegédek helyközevitőjét.

A társaság tagjai a la carte vacsoráltak — mint rendesen — és egybehangzó véleményük szerint: kivétel nélkül nagyon jól. A figyelmes házigazda a hatalmas asztalon végigfutó pompás virágdíszről, remek etelekről és válogatott minőségű borokról gondoskodott, míg a vendégek pontos és gyors kiszolgálását egy derek főpincér, Dékán Sándor gondoskodott válogatott pincérgárda élén.

A vacsora derekán felállott Némái Antal ipartársulati elnök, hogy beszédet mondjon. (O nem lehet róla! A hívei kényszerítik rá minden alkalommal!) Szinte örült — ugymond — midőn ma azzal a tudattal távozott hazuról, hogy ma nem kell majd beszédet mondania, a minek már egy is olyan színeze van, mintha a társulat tagjai a vacsorákon személyi kultuszú üznének. Hát nem ront rá, alig hogy a terembe lép, a társulat titkára, hogy neki valami fontos üjtást kell közölni a jelenlevőkkel, mivelhogy anyagi érdekeit érinti? Nolens-volens előterjeszti tehát, hogy valami Weisz Fülöp uri ember járt a társulati irodában, a ki garderobeokat akar állítani a kávéházakban, a miért a vendégek adnának némi csekély ellenszolgáltatást. Bár jelenleg nem aktív kávé, 35 éves tapasztalata alapján az eszmét pártolásra ajánlja, mert ezen helyes megvalósítási mód mellett csak előnyére volna a kávéásoknak, kiket sok kellemetlenségől mentene meg. Legjobban örülnének persze a pincérek, kik megszabadulnának a sok kabát le-meg felségéstől.

Harkai Mór szerint a dolog megvalósítása több akadályba ütközik, de azért, minthogy az eszme különben sem új, nem zárkózik el teljesen annak megvalósítása elől. — Steuer Sándor leleplezi önmagát, sőt tovább megy és elárulja, hogy ő az illetővel már szerződést is kötött. Neki már annyi kellemetlenséget okoztak a kabátolva-jok, hogy semmi áldozatot sem tart nagyok, csak biztosítva legyen ellenük.

Ezen összinte vallomás természetesen nem tévesztette el hatását. Jót nevettek rajta. Hanem, hogy mi lesz a Weisz ur vállalatával, azt csak a jó Isten tudná megmondani.

A vacsorahely, indítványozó titkár ajánlatára ezután két dolgot határoztak el a jelenlevők bámulatos egyhangúsággal.

Az egyik az, hogy miután Drechsler Béla konyhája mi kívanni valót sem hagy fenn, ott konyha, étel, ital kitűnő, a hely is alkalmas, mert mindenki jól érzi magát: a jövő havi jour-fixet is Drechsler Bélánál tartják; a másik pedig, hogy

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emészhetőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

a mohai Ágnes-forrás

természetes szénsavdús ásványvíz,
mint föltétlenül **tiszta, kellemes és olcsó asztali és étrendi savanyúvíz;** dús szénsav-tartalmánál fogva nemcsak **biztos óvóser fertőző elemek ellen,** de egyszersmind serkentőleg hat a **gyomor szervezetre;** emésztőképességét **helyreállítja és fokozza,** valamint minden **kóros behatástól megóvja.**

Kedvelt borvíz.
Az Ágnes forrás kezelősége.
Főraktár: **Édeskuty L. cs. és F. udvari szállító,**
Budapest, V, Erzsébet tér S. sz.
Kapható minden gyógyszárban, fűszerkereskedésben és vendéglóban.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

BARTOSCH V. ÉS FIA

porcellán-, majolika- és kőedény-nagykereskedés
Budapest, VI., Teréz-körút 32. szám
Új utca sarkán.

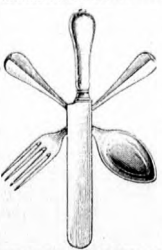
Kávékészlet (6 szem.)	3.-	frttól 20 frtig
Teakészlet (6 szem.)	3.-	25
Mocskakészlet	3.50	25
Mosdókészlet	4.-	25
1 evőkészlet (28 darabból áll)	6.-	15
1 evőkészlet (32)	7.-	11
1 evőkészlet (52)	12.15	50

mind gazdagon festve és aranyozva.
Vendéglő asztal-készlet
(angol duplaország)

Mély tányér	darabja 15 kr	14
Lapos tányér	darabja 10-12	13
Csemegé tányér	darabja 10-12	13
Adagtaléscska	darabja 25	20
..... kisesny	.....	20
Leveseszesze	darabja 8-10	10
Mártáseszesze	darabja 8-10-15	15
..... hosszukás (fél adag)	darabja 13	15
..... nagy	.....	15
Só- és paprika-tartó	darabja 15-16	16
Gyufatartó	darabja 15-16	16

Az összes háztartási cikkek bámulatos olcsón.
Nagy raktár.

Legjobb minőségű
alpacca- és china-ezüstárukat
ajánl
HERRMANN J. L.
cs. és kir. udv. és orsz. érczárú gyári raktára
Budapest, IV., váczi-utca 24.

Evőeszközök, bors- és só-tartók, leveses- és csészék, eczet- és olaj-állványok, kenyérkosarak, tálcák, serpenyők, kanecók, asztaldiszek, gyertyatartók, állóvillárok stb. stb.

Teljes berendezések szállodák, vendéglők és kávéházak számára.
16 nagy kitüntetés a legnagyobb kiállításoktól.
Alapított 1819. évben.

most nyomban átmennek Glaser Fülöphöz, aki kavéházat eladván, bucsuzni akar.
Elmentek tehát bucsura. S ez a bucsuzás csakugyan nagyon szívélyes bucsu volt, mert a Wein, Weib und Gesang egész alatt történt. A bort kedves vörössipkás ismerősök François-batteriák képviselték, a Gesang-ot pompás cigányzene. Itt történt, hogy Némai Antal cinók oly remek beszédben bucsuztatta Glaser Fülöpöt, hogy ezen beszédre méltán büszke lehet s F. Kiss Lajos olyan megható beszédben ünnepelte Glaser Fülöpöt, aki csak neurég gyógyult fel súlyos betegségből, hogy maga is majd könyekre fakadt. Ez volt a Wein, Weib und Gesang triaszában: az asszony. Jól végződött tehát az est, mert egy jó, derek asszony ünneplésével fejeződik be.

Ahol sokat olvasnak.

Nálunk sem ismeretlen az újságfalo czápa. Ott ül a legtöbb kavéházban, összehalmozva maga mellé, közé, sőt sokszor alá is, a legtöbb napi, de főleg a képes lapokat, s gyilkos tekintetek vetve minden közeledőre, úgy hogy meg a fizetőpinczer is csak némi tündődés után mer elkérni tőle valamit, amit már legalább fél óraja vár egy-egy vendége.

Ez a fajta külföldön ismeretlen. Először is mert példátul Amerikában az európai értelemben vett kavéház teljesen ismeretlen. Az amerikaiak kevés az ellopni való ideje, azután meg a kavét is csak étkezéskor issza, napközben inkább a szesz-italt vagy szodavizek végtelen változatait, ezeket pedig a „bar”-ban mérik, ahol a vendég nem ül, hanem ácsorog a mérőasztal mellett s lap k nem kaphatók. Aki több lapot akar olvasni és nincs rá költsége, az a nyilvános könyvtárak valamelyikébe megy, ahol közhasználatra vannak kiteve az összes nevezetesebb amerikai lapok meg folyóiratok. Ezek elég látogatások, de inkább a folyóiratok végett.

Masodszor pedig ismeretlen az európai újságfalo czápa itt azért is, mert újságfalo itt minden művelt vagy legalább is erre az elnevezésre igényt tartó ember, tehát mindenki, le az utolsó napszámosig vagy cipőpótlasztó gyermekig. Szinte véreben van az amerikaiak az újságolvasás; annyira a mindennapos szükségletét köze tartozik, akárcsak az evés vagy alvás. Sőt szorosan véve, míg az alvásra csak egyszer kerül a sor napjában, az újságot megkívánja, valahányszor csak pár percnyi ideje van rá és boldogtalan volna, ha napközben legalább két-három kiadást nem olvashatna. Olvas mindenféle helyzetben, menve, állva, ülve, főképp pedig a közúti kocsikban, ahol alig hogy helyet foglal, belebúvik az újságába s azután észre se veszi, hogy egy-egy nő állva marad, sőt megvallja az igazat, ha észre is veszi, még jobban úgy tesz, mintha az újság végtelenül érdekelné, mert a szinte törvényerőre emelkedett szokás szerint neveltségi bizonyítványt állít ki magáról az, ki nőt állni engedne. Az újságfalo való említett „trick” azonban, nem szabadalmazott, de közhasználatu.

Alig pitymallik s alig kezdik meg a kiadóhivatalt az újságok szétosztását az elarusítóknak, egész csoportok állják körül az épületet és kapkodnak a nyomdáfestéktől szinte még nedves lapok után. A hasonlat annyival inkább helytálló, mert az illetők többnyire éhesek, még pedig nem a hírekre, hanem a szó legprozabb értelmében s az újság után kapva, kenyér után kapnak, mert az abban hirdetett alkalmazásokat keresik, hogy lehetőleg elsősk lehessenek ott, ahol mesterlegényre, pinczérre, háziújsárgára stb. szükség van. Aki reggeli nyolc óra után tudakozódik valamely állás után, amelyet aznap lapokban hirdettek — hacsak a hirdetésben határozottan nincs kitéve későbbi tudakozási óra — a szemébe mosolyognának: „Már regen be van töltve”.

A házból kilépőnek legelső dolga újságot vásárolni és csak a második helyet foglalni az utczák sarkán, vendéglők, üzletek mellett felállított karszekben vagy a köztetek padjain, ahol a cipőt kitisztíttatja, közben felhabzsolva az újság érdekesebb vagy öt leginkább érdeklő részét. Hogy pedig az otthonmaradók mennyire áhílják a friss híreket, legjobban mutatja az, hogy a kihirdő sok helyütt egyszerűen a bezárt ház kapujába löki a lapot. Nem veszi el, akít nem illet, mert ugyan ki lopna Amerikában — egy ezent értékű tárgyat.

Hogy az amerikai olvasó milyen „rendszer” szokott követni lap olvasásában, azt mutatja a lapok beosztása, legtöbb lap első hasábjá két-három soros kivonatokban közli azokat a híreket, melyek legfontosabbak vagy legszenzációsabbak, tehát künn tartalomjegyzékül szolgál. Azután maguknak a legfontosabb vagy legszenzációsabb híreknek fő-címei hatalmas reklámbetűkkel szedve s a főcím alatt még mindig szembeötlő, sőt szembeötlőket betűkkel sorakozik az alezímnek egész sokasága s ugyanezen a hírek többnyire illusztrálva is vannak. Nem épen művészi kivitelnek ezek az illusztrációk, nyomásuk is sokszor elmosódott, de tagadhatatlanul igen ügyesen vannak megkomponálva s hogy az arc- és tájképek élethűek s nem a rajzoló fantáziájának szüleményei, azt mutatja a hasonlóság, amely különböző lapok, különbözően feldolgozott,

de azonos tárgy képei közt mindig feltalálható. Itt minden számottevő lap mindennap illusztrálva jelenik meg.

Az amerikai olvasó tehát rövid pár percz alatt kielégítően tájékozhatja magát lapja tartalmának fontosabb részeiről. Nem kell egyebet tennie, mint átfutni a tartalomjegyzéket, átnezni az illusztrációkat s átolvassa a hírek fő- és alcímeit, amelyek bő kivonatban foglalják magukban a tartalmat. Azzal nézhet a dolga után s a közbeeső üres időszakokban áttér azután a részletekre, bönegszve előbb az érdekesebbet vagy öt érdeklőt, de azért átolvassa mindent, dacára a lapok óriás nagyságának; kitélnek két-három magyar lap csak az átlagos nagysága reggeli kiadásból, melyet még két-három, sőt fontosabb alkalomkor négy-hat további kiadás követ; és dacára annak, hogy ha megkérdezed, mi a véleménye az újságokról, a legtöbb azt feleli, hogy az egész csupa humbug. Amiben sok igaz van. De átolvassa nem csupán megszókból, de azért is, mert hátha talál benne valamit eszmét vagy impressziót, amiből üzlet kerekedhetik.

Sőt úgy hiszem nagyon sokan, ha öntudatlanul is, de azért olvassák az újságot, mert ebből merítik összes tudasukat. Könyvet hasonlíthatlanul kevesebbet olvas az amerikai mint újságot s az időszakai sajtó itt még jobban magába szívja az egész irodalmat, mint Európában. Az igaz, hogy egy-egy vasárnapi szám, amely ellentétben a csupán egy centbe kerülő számokkal, 5 centbe kerül — egész kis könyvtár. Van benne a napilapon felül egy esomó elbeszélés, mindenféle genreből összevagyva; költemények; egy egész éleztalpnak elegendő viccz; s minden gazdagon illusztrálva, itt mar finomabb és gyakran művészi kivitelű színezett és nem színezett ettképekkel. Ember legyen, aki egy nap alatt alaposan képes átolvadni egy-egy ilyen lapot, amely mellett egészen eltörpülnék legnagyobb lapjaink karácsonyi vagy husvéti számai is. Ha valahol, úgy Amerikában kiszámíthatlan a napisajtó népszerűvel hatása.

Egy vidéki kávésségéd.

Pentek volt. Ma egy hete.
Mintha a természetnek ünnepe lett volna, a hanyatló ős meg egyszer ragyogó bucsut akart volna venni a földtől, aranyos napsugar arasztotta el az Andrassy-ut szürkés aszfaltját. A Niccolotti széles üvegablakain ragyogva tört meg a fényes napsugar, azután vidám, szemkapráztató tanczra kelt a fehér márványszalton.

Este a körben találkoztunk. Most még csak kevesen. Nyolcezen-tizen. Mindannyian kávésségédék, a kik a het nehéz munkanappaj közül ennek a napnak estején szoktunk találkozni, hogy egymás közt magunknak, a magunk ügyeink eljünk.

Derős hangulatban vagyunk mindannyian. Úgy illik a jól végzett munka után. Van jogunk hozzá. Vidáman beszélgetünk, tréfálkozunk, de a mellett kedélyesen, s mégis kellő komolysággal hányjuk-vetjük meg, hogyan lesz majd nagygyá ez a mi kis körünk.

Egyszerre, a mikor épen a felett törünk ki harsogó kacajjába, hogyan tüntette el Halasi Gyula az egész trafikját a Pannoniába számotoló finéz orrmánya elől, s Olmosi egy hasonló atque elbeszélés-hez akart fogni — neki ugyanis mindegy van egy hasonló esete — esendesen megnyílik a Hell-vendéglő különszobájának ajtaja — itt van ugyanis a „lokálitás” — s szinte szegénykezve belép egy kopott fiatal ember. Csupaszképu legény ember, alig pelyhedző bajuszsal, a fekete öltözékéről — viseltes töl biz az, s inkább szürke — csak úgy „sír” le a pinczér. Halikán köszön, szerényen lép az asztalunkhoz, bemutatkozik, helylyel kínáljuk, nyomban poharat teszünk elébe, igyekvelünk, vegye szívesen. — Nem tart sokáig s kisl, hogy vidéki, munkát kér, mindenütt elutasítják, hogy varjon, most hát hozzánk fordul. Szerez-zünk neki.

Mesélte Már négy hete, hogy itt van. Ismerősei nincsenek. Pénze sincs. Hát persze, hogy a követőtök rá sem hederítettek. Túl közelg, azok már minden helyet betöltöttek. Arra a kérdésünkre, hogy miért nem nézett be a Budapesti pinczér-egylethe vagy körbe, vagy miért nem ment el egyik-masik ipartársulathoz, vagy hogy miért nem nézett be a kávésségéd betegsegélyző pénztárába, esodálkozva nézett ránk, Sehogysem fért a fejébe, hogy itt a fővárosban ily sok mindenféle társulat meg egylet van!

Hát bizony nagyon lelszomorodtunk valamennyien.
Mert hát ez a szomorú dolog, gondolkodóba ejtett bennünket.
Fiatalon, tapasztalatlanul, pártfogás és ismeretség nélkül jön a szegény vidéki pinczér a fővárosba, a hová ellenállhatatlan vágy vonzza, s egyszerre csak azt veszi észre, hogy egyedül áll, nincs hova fordulnia, nincs támogatója, pártfogója, barátja, tartsasága, otthona!
Azután betéved egy körüti vendéglő különterembe, a hol néhány ideálhista épen ezeken a bajokon tóri más helyett a fejét, ott megtudja, hogy van ám szép Budapestén pinczér-egylet, pinczérkör

kávésegéd betegségélyző, meg még egy kör, két ipartársulat, meg egy nagy nyugdíjgyűlés, de olyan hely, hol ő munkát kaphatna vagy nehány napra menhelyet, nincs — nincs — sehol. . . .

S ez sehogysm fér a fejébe. A mikor aztán elmondják neki, hogy igaz ugyan, hogy van itt tíz tizenöt ur — közvetítő — a ki épvel foglalkozik és pincézér-közvetítésből peccsenyőhöz bort iszik, de hát oda akár el se menjen, mert így meg úgy, s még egyszer úgy. . . .

Hát ez még kevésbé fér a fejébe.

* * *

Azután még csodálkoznak, hogy a helyközvetítés reformja utáni vagy mindegyre kísért, hogy sok jóraváló kávésegéd ép e bajok miatt elzúlik. Amde a ki ismeri a sok és nagyon gyakran meg-alázó küzdelmet, melyet a létérti küzdelemben sok pincézér és kávésegéd épen a helyközvetítés és munkaszervezés rendszertelensége és rendezetlen volta folytán végigharcolni kénytelen, míg végre nagy ritkán a maga erejéből eredményt érhet el, a ki ismeri ezen foglalkozásnak minden nyomorúságát, az nem fog csodálkozni azon, hogy ez este jó-kedvűnk ködként szállt el s egyszerre nagyon — komolyak lettünk.

Ez csak egy eset. De napról-napra százsor meg százsor ismétlődik, télen-nyáron egyaránt. Legfeljebb a formája más. Amde ha ez csak egy eset is, a tanulság benne nagyon sok.

Ez az áldatlan állapotot tovább tűrni nem lehet. Gondolkozzunk ez eseten és segítsünk — mi lehet.

—r—a.

Kávéházi hangverseny.

Spanyolországban az »estudiantie«-k, Olaszországban a »barcarolieri«-ek, Bécsben a »Schrammel«-ok, nálunk pedig a — cigányok

Nem akarok a mi nomádjaink zenei lényekkel foglalkozni, hisz ezen tárgy már csaknem teljesen ki van merítve; csak egy kis tárcaszék keretében akarok egy érdekes esetet elmondani róluk.

Ki ne ismerné fővárosunk ezen többé-kevésbé barna, többé-kevésbé elegáns specialitását, kik az ő primás-különbé folytonos harez és zivódás közt élnek. Az ilyen cigányprimásnak trónusa ezen makacs nép közt nem áll valami nagyon szilárd alapon, és uralkodások nem is szokott soká tartani, mert a cigányok gyakran változtatják kegyeltjeiket.

»Ma X. kávéházban egy új keringőt fogunk játszani«, mondá a »nemzeti zenekar« egy barnabőrű tagja. És én elmentem abba a kávéházba.

A kasszírót ünnepi hangulatban volt; tartalomdús fűzőjének esésén egy nagy csokor díszlett, — egy kereskedő-segéd havi fizetésének utolsó maradványaiból származó ajándék. Az adományozó a billard-asztalra támaszkodva várja, míg ellenfele megteszi az ő lökését, mire ő egy gixert csinál, átlukasztja a posztót és káromkodik. Egyik sarokban néhány fővárosszerte ismert fiatal ember ül, élénk vitaközásban egymással. Itt-ott még egy tarokk-partie volt látható. Az első, természetesen a vesztes, nyugtözik egyet és jobboldali szomszédjához fordul: »Őn tehát 34 krajczárt kap«, a baloldalihoz: »Őn pedig 58 krajczárt kap«, és »Őn pedig főpincézér, Önnek majd holnap fizetek«. Mindnyájan az ajtóhoz sietnek.

Mintha csak az utolsó a kilépők közül jelt adott volna a hangverseny megkezdésére, a zenekar egy szép indulóval kezdte meg működését.

Egy újságolvasó kiejti kezéből a »Pester Lloyd«-ot, melyben a fővárosi bizottsági tagok jelölt-névsorát olvassa, úgy el volt merülve, hogy csak egy indulónak vártalanul jött hatalmas accord-jára riaszthatta őt fel; »fizetek«, és mintha csak üldöznek, úgy siet ki a kávéházból. Őt követi még néhány megvetője ezen műzának.

A távozó vendégek helyébe azonban újak jönnek és ezen jövés-menés közepette fejlődik ki a zenekar programja.

»Tell Vilmos«-t játsák. Ki ne ismerné ennek gyönyörű taktusait; »adagio conarco« van előírva, és a mi embereink ezt valóban nagyon szépen eljátszák. Új és új számok következtek. Egy fess eszárds után jött a »Tannhäuser« ouvertur-je. Ismét adagio volt előírva, ezáltal a primhedűs számára. És ők elragadtatással és lelkesedéssel játszották el Németország egyik legnagyobb zeneköltőjének ezen hatalmas alkotását. Közbe-közbe felkiáltásokat lehetett hallani: kapuczinert sört, kis teát. A program ezen számának bevezetésével felállt a »banda« egyik tagja, fogta a gyűjtőtányért és megkezdte körútját. Mint egy adott jelt kelnek föl ilyenkor a »gigerlika«, hogy fölkeressék azt a bizonyos helyet, a hol nem szívatnak be valami rózsás illatot, de a mely kitűnően alkalmas arra, hogy az obulus lefizetését el lehessen kerülni.

Időközben a kávéház körül, csak a tulajdonképeni hangverseny-közönség maradt vissza. A hangversenyzők és a közönség kezdtek egymással érintkezni. Itt egy vendég int a primásnak és egy pohár borral kínálja meg; ott a kényelemszerető cellista ül egy markos mézárós mellett, előtük a sörös palaezokkal. Nehány muzikus egy tarokkjátszámhoz kibicézt.

En időközben egy asztaltársat nyertem, egy nagyon bőbeszédű, német utazót, kinek beszélőképességét nagyon emelte egy üveg szilvási gradatim elfogyasztása. A mint így beszélgettünk, az én német szomszédom egy fiatal muzikusra figyelmeztetett, a ki egy székre tá-

maszkodva, egyik kezében a hegedűt, a másikkban a vonót lomhán lehorgaszta tartotta. Az arca az igazi világfájdalmat fejezi ki. Aki ezt a melancólikus terem-tést így látta, szemében egy égő pillantással, ideges remegésével, méltán föltehetné róla, hogy ezen fiatal ember kebelében az érzelmek egy egész vulkán lakozik, mely érzelmek csak arra vártak, hogy a hegedű vidám vagy panaszos hangjain tört csinálhassanak maguknak.

Szomszédom nem győzött eléggé gyönyörködni ezen érdekes tanulmányfő szemlélésében. »Ez az ember a megtestesült költészet, ha mondom; szemében valóságos költeményeket lehet olvasni«.

Most egy hegedű éles vontatása adta meg a jelt a műsor egy új számának megkezdésére. Ezáltal a mi barna melancólikusunk foglalta el az első helyet.

Egy nagyot nyújtózott, fölemelte hegedűjét, néhány huzással átvizsgálta, megforgatta, bodros fejét a hegedű hasára támasztotta és játszani kezdett. Majd panaszosan, majd vígan, aztán sírva, egészen a zajgó, bizsergő eszárdságig. És hogy fényletek szemei, hogy tekintetét hol jobbra, hol balra, minden hegedűvonást szemének pillantásával kísérve, hogy figyelte meg valódi művész-módrára játékának hatását!

Asztaltársamat egészen elbájolta. »A ki így tud hegedülni, nem közönséges teremts. Fogadok Önnel, hogy ez az ember halálosan szerelmes.« Kis vártatva megint csak elkezdé: »milyen szép pusztaléanya gyűjtható lángra ezen érzélgős cigány szívét? és ismétlem, ez az ember szerelmes, mert csak egy szerelmes tud így játszani« Így ment ez tovább, és a német nem vette le tekintetét a cigányról.

A költői lélek kissé hangosan kezdé az orrát fújni, ami az én németem lelkesedését egy kissé lehozta. Az ideál egy gazdátlan pohár sört pillantott meg a szomszéd asztalon, óvatosan körültekintett, aztán megitta, vagyis inkább elnyelé azt. Egy uraságtól levett szivardarab sem kerülte ki becses figyelmét, hanem szép fehér fogal közé dugva azt, kényelmesen pöfékelni kezdett belőle.

A hangverseny a vége felé közeledett. A német és én átvontunk. A német gondolkodva, mintha álmodni.

Ideálja az ajtó előtt állt, czivódva és pörölve egy vén cigányasszonnyal. A német megszólította ideálját, valamint kérdezett tőle, mire ez, a vén asszonyt, mint feleségét mutatta be.

Szomszédom visszahökkenett. Ez a vén, barázdás, elhagyatott cigányasszony, ez hát az a pusztalánya, mely a cigány hegedűjét föllekesíté!

Fejét rázva ment tovább, és midőn kezét bucsuzóra nyújtá, azt mondá nekem: »A mi lípesei philharmonikusainknak mégis csak jobb izlésük van«.

F. K.

Nyilt-tér.*)

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Tisztelettel kérem, legyen szives lapja legközelebbi számában beküldött soraimnak helyt adni.

Budapesti látványosság.

A fővárosban a napokban egy kávéház nyílt meg, mely magát »Budapesti látványosság«-nak nevezte. E címet a kávéház méltán megérdemli, mert igazán valami nagyszerű látványosság! Eltekintve a pazar berendezéstől, a tömeges billiardoktól és czifra festményektől, az ott alkalmazott kávé-segéddek (különösen pedig az ujdivat ruhájuk) már maguk megérdemlik azt, hogy ország-világ népe csodára tóduljon — e kávéházba. Mert amit ott lehet látni, eddig még nem volt látható. Aki tehát a kávéházban csak egyszer megfordul, az nem is fog kételkedni a cím jogosságában.

A berendezéshez semmi beleszólásunk nem lehet, de annál több észrevételünk van az ottani kávé-segéddek ujdivat ruhájához. Egy perczig sem kutatom, hogy ki volt a bölcs felfedezője, csak sajnálattal konstátalom, hogy míg eddig bohócruhába öltözött kávé-segéd nem volt, most már az is van. Mi indíthatta az illető főnököt ezen ujdivat ruha beszerzésére, nem vagyok képes megérteni, mert semmi néven nevezendő előnyei az új ruhának nincsenek. A közönség eddig mindenütt meg volt elégedve a mostani viselettel. Az új ruhának nincs más czélja, mint e téren is a föl-tűnés, nem törődve azzal, hogy több ezer tisztesség embernek rontja az a tekintélyét. Az ujdivat ruha a következőkből áll: keményített széles vállgallér, zöld frakk, rövid nadrág, fekete harisnya és kivágott czípő.

Azt hiszem, hogy a kartársak közül senki sem csodálkozik felháborodásomért, mert az illető kávé-segédnek nemcsak tekintélyünket rontja ezzel, hanem a nagyközönség azt fogja hinni rólunk, hogy nincs bennünk egy csópp önzéret sem, mert kényerünkért komédiát engedünk magunkból csinálni.

Sajnálatos, hogy az ottani kartársak nem voltak eléggé batrak a főnököknek tudomására adni, hogy a mindennapi kenyérért nem hajlandók még bohóc-zokká is lenni.

Azt hiszem, hogy az érdekelték ezen figyelmeztetésemet zokon nem veszik s legalább okulnak saját kárunkon a jövőre.

Vagyok Szerkesztő urnak kiváló tisztelője

Holländer Dezső.

* E rovatban közöltékért nem vállal a szerkesztő felelősséget.

Az ezredéves országos kiállításon

a Millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Teljes vendéglő s kávéházi

konyha-berendezést, vörösréz-edényt, kávéházi tűzhelyek 50% fűtési megtakarítással ajánl mindennemű rézműves-munkát, valamint saját szabadalma szerint készített kávé- és teafőzőgépeit legjutányosabb áron pontos kivitel mellett

GALLIK LAJOS rézműves, Budapest, VII., Nyár-utca 15.

Javítások és czinezések gyorsan elkészítetnek és jutányos áron számíttatnak.

Ócska vörösréz napi áron megvételik vagy becseserlik.

Seifert Henrik és fia

ezégnél volt hat éven át

tekeasztal behuzó és felszerelő.

Badal Rezső

tekeasztal behuzó és felszerelő mester

BUDAPEST,

IX., Liliom-utca 38. szám.

Elvállal mindennemű

javitásokat és átalakításokat

legjobb kivitelben

helyben és vidéken

legolcsóbb áron.

Telefon-rendelések

„LILIAM”-kávéház.

NIEMETZ GYULA

törvényszékiileg bejegyzett

tízletek adás és vevési ügynöksége

közvetít szálloda, kávéház és vendéglői üzleteket a főváros és vidéken.

Iroda: Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 18.

Telefon 58-35.

Megbízások lelkiismeretesen, pontosan és a legnagyobb titoktartással gyorsan teljesítetnek.

Deckert és Homolka

villanyos műszaki-intézet

A világ-híró „Grafit mikrotelefon” feltalálói és szerkesztői.

BUDAPEST

GYÁR: RAKTÁR:

VI., Izabella-u. 88. V., Dorottya-u. 8.

Szállítanak

szálloda-sürgöny-és telefon-berendezéseket, szálloda-harangokat,

villámhárító- és villamos-világítási-

BERENDEZÉSEKET

olcsón, solid és szakszerű kivitelben

jótállás mellett.

„Artesia“

budapesti vendéglősök szikviz- és pezsgő-italok gyára részvény-társaság Budapesten,

VII., Egressy-út 20/c.

Az Artési savanyúviz a legjobb és legolcsóbb-gesebb üdítő ital úgy borral, mint bor nélkül. Elismert orvos-tanári tekintélyek által **gyomor** és **emésztési** bántalmak megszüntetésére ajánlatott.

Ezen savanyúviz, mely Budapesten a legolcsóbb azonkívül 1/2—1—és 1 1/2 literes porcellán dugóval, légmentesen elzárt palackokban pontosan hazhoz szállítunk, lehetővé teszi, hogy a legszegényebb ember is, kevés pénzben, megszabadulhat, olyan betegségtől, melynek gyógyítása sok pénz és sok időt vesz igénybe. A vendéglős uraknak az Artési savanyúvizet 2 literes parafa-dugóval elzárt palackokban is szállítjuk.

Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek
Telefon 25—57.

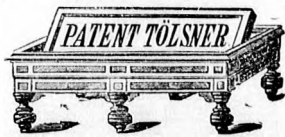
TÖLSNER ADOLF FIAI

csász. kir. szabad. tekeasztal-gyára

BÉCS, V., Ramperstorffergasse 39 a

(saját házbán)

ajánlja az **ujjonnan javított**

fordítható tekeasztalait

egyik oldal golyó-, a másik oldal karamboljáték számára, mindkét oldal márványpalappal ellátva.

Uj és használt tekeasztalok és mindennemű kellékek dús választékban mindig raktáron.

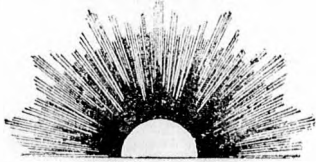
Mindenféle stílbemű **kávéház-berendezések** elvállaltaink.

Árak megegyezés szerint.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Bécs, V., Ramperstorffergasse 39 a.

BOROSS TESTVÉREK

Acetylen világítási vállalata

Budapest, IV. Harisch-bazár 19.

Készít magyar királyi szabadalmazott **Acetylen-fejlesztőket,**

berendez magánlakásokat, egyes házakat, utcákat, nyaralókat, vendéglőket, kávéházakat, gyártelepeket, vasuti és hajóállomásokat

A berendezés költsége igen olcsó.

A jelenkor legszebb világítása és olcsóbb mint a petroleum-világítás.

Haris-bazári üzletünkben megtekinthető egész nap. Acetylen-fejlesztők raktáron vannak és berendezések azonnal eszközölhetők.

GINDERT ISTVÁN

jégszekrény, hűtő- és fagyasztó-készülékek, puha butor, konyha és háztartási eszközök gyára

Budapest, VI., Klapka-u. 5

Raktár:

VI., Teréz-körút 8.

Nyílt levél Hanusz Béla kávéshöz.

Üzlete megnyitása alkalmával f. évi november 8-dikán én ellátogattam Önhöz. Ez alkalommal Ön minden ok nélkül azt parancsolta Letz János nevű pinczérének, hogy engem a kávéházból dobjon ki. Ezt az Önnél jobb nevelésű pinczér nagyon természetesen megtagadta, minek következménye az volt, hogy Ön ezt a szegény embert másnap üzlétől elkergette s így kényerétől fosztotta meg. A dolog iránt érdeklődtem, másnap, 9-dikén újra elmentem az Ön »Látványosság« nevű kávéházába Rigó József főpinczér társaságában. Ez alkalommal Ön minden ok nélkül e szavakkal: »Felkértem Önt, hogy helyiségetem kimélje meg, mert különben kénytelen leszek jogaimmal élni« — helyiségének elhagyására szólított fel s még mielőtt ezen invectivára válaszolhattam volna, asztalomtól gyáván — a buffethoz lépett.

Erre szombaton — e hó 12-én — este Geiszlinger István, Rigó József, Licht Károly és Hoffmann Miksa urakkal újra elmentem Önhöz, hogy velem szemben tanusított kvalifikálhatlan magaviseletért magyarázatot és elégtételt kérjek; a mikor aztán Barna üzletvezető uralra arra kerétem, hogy »főnöki szoba« nevű irodájában (!!) tanuk jelenlétében óhajtok Önnel beszélni, azt üzenvén, hogy »senki-vel semmi beszélni valóm« és előttem — — — másodsor is megugrott.

Mivel bármely kavés csak tisztességtelen embert utasít ki üzletéből, ez uton kerek magyarázatot viselkedésért. A mig ezt megkapom, vegye tudomásul a következőket: Vagyok olyan ur mint Ön, tisztességes mint Ön és feleljen nekem okvetlenül, mert különben jövőre nem így fogok Önről gondoskodni.

Tudni akarom, miért utasított ki engem?

Nem olyan nagy Ön ma még, hogy ok nélkül sértessen!

Vagy a bíróságnál keressek elégtételt?

Blau A. Ignác:

helyközvetítő.

Klein Mariska

Hobel Mihály

jegyzék.

Hanusz Béla nagy kávéháza f. évi november hó 5-én nyílt meg a nagy körút és király-utca sarkán. Az új kávéház elegáns és modern berendezésénél fogva a székesfőváros egyik első-rangú látványosságát képezi. Berendezési tárgyai közt kiválóan említésre méltó a tizenötezer amerikai rendszerű tekeasztal, melyek dícséretre válnak a Lefkovic és társa budapesti tekeasztal-gyárosoknak, kik valóban elismerésre méltó és a magyar iparnak díszére való munkát végeztek. Egyebek közt említhetjük a Berndorfi fémáru gyár által szállított kiváló minőségű és izléses ezüst-neműeket, melyeket a világhírű Krup-cég direkt e kávéház részére készíttetett.

Uj kávéház nyílt meg f. évi november hó 2-dikán az Erzsébet-köruti Royal szálloda bal-szárnyán. A körutra tekintő kávéház berendezése diszkrét és egyszerű eleganciája által tűnik ki, fődíszét pedig remek francia gobelinek képezik. A kávéházban francia gyártmányú tekeasztalokat láttunk. Minek ez? Hát nincs tudomása róla a Royal urainak, hogy hála Isten van már virágzó hazai tekeasztalgyári iparunk, s hogy annak támogatására eiszorban ok hivatnak? Am hozzuk be külföldről, a mit magunk nem tudunk előállítani, de ne mellőzzük a magyar ipar azon képviselőit, a kik kiállják a versenyt — még pedig becsülettel — a külfölddel is, Diximus.

Keitner Árpád átvette a dohány-utca 88. számú házbán levő »Brüsszel« kávéházat.

Fantó Ignác a Hungária-uti kaszinóval szemben »Casino kávéház« elnevezés alatt elegáns berendezésű kávéházat nyitott.

Kohn ur, Tarnay, jég- és tejszállító, veje, átvette a váci-köruti Sör-kávéházat. Reméljük, hogy sikerülni fog neki a kávéház régi fényét helyreállítani.

Ezüst lakodalom. Lichtner Hermann budapesti kavés f. évi november hó 10-én ünnepelt ezüst lakodalomát nejével, Schmelzer Máriaival, mely alkalommal a jubiláns párt úgy a székesfővárosból, mint a vidékről számosan szívélyesen üdvözölték.

A Budapesti Kávéssegédek-Köre, mely az idén a karácsonyfa-ünnepély rendezését is magára vállalta, az ünnepély sikere érdekében nagy tevékenységet fejt ki, és hetenként készler is ülésezik. A bizottság már eddig is több mint 150 gyűjtő-ívet bocsátott ki, s az ünnepélyre külön meg-

hívót fog kibocsátani. Megalakították már a hölgy-bizottságot is. A gyűjtőíveket a bizottság a következő körlevél kíséretében küldte szét:

Tisztelet Kartárs ur!

Mellékelve van szerencsénk a budapesti kávésegédek által, kavésok és kávésegédek valamint egyéb üzleti alkalmazottak elárvelt s szegény gyermekei felruházása érdekében rendezendő karácsonyfa-ünnepély gyűjtőívet azon tiszteletteljes kérelemmel átszámaztatni, méltóztassák a jótékony cél érdekében nekünk becses támogatásával segítségünkre lenni. Amidőn ezen kérelmünket szíves jóindulattal ajánljuk, meggyegyzük, hogy a menyínyben valamely árva vagy szegény gyermeket felruházásra ajánlani óhajtana, ezen ajánlattal Bronner Mihály bizottsági alelnökköz (Sziv-utca 30. szám, déli 12—3 óráig) szíveskedjék utasítani, meggyegyzvén, hogy felruházásra csak 5—12 éves kora gyermekek lehet ajánlani. A gyűjtőívet és beszedett pénzeket f. évi december hó 2-dikáig bezárólag H a l a s i Gyula urhoz (Pannónia-szálloda kávéháza) bizottsági elnökhöz kérjük beküldeni. Az elszámolás és nyugtázás a »Kávésipar Szakközlöny«-ben fogunk közölnötni.

Kiváló tisztelettel

Bronner Mihály s. k.
biz. alelnök.

Halasi Gyula s. k.
biz. elnök.

A thea-vám leszállítása. Ilyenkor, a téli időszak beálltával, a kávéházakban és vendéglőkben rendszerint jóval több thea fogy el, mint máskor. Különösen az utazóközönség az, a mely a kellemes melegt szolgálattal illatos thea hívóul szegődik és leginkább ezt száreselő az úton. Nemesak őket, hanem főleg az üzletlajdonosokat, kávéházasokat és vendéglősöket is bizonyára érdekelné fogja az a hír, hogy Ausztriában mozgalom indult meg a thea-vám leszállítására. Hogy a jelenleg fennálló vámtétel túlságosan magas, azt nálunk is mindenki érzi. A thea-vám tisztán pénzügyi vám és noha »élvezeti« ezikkre van hivatva, jelenlegi magasságában épséggel nem felel meg a piacra kerülő legtöbb thea-faj belső értékének. A vámtétel leszállítása érzékenyen nem károsítaná az államkincstárt, mert a vámszállítás mindenestre kiterjesztendő a thea fogyasztási körét. A bécsi kereskedelmi és iparkamara az osztrák kereskedelmi miniszteriumhoz kérelmet intézett, hogy terjeszse megvitatás végett az tjonan létesített ipari és mezőgazdasági szaktanács elé azt az indítványt, hogy a theára, tekintet nélkül származására és minőségére, kilogrammonként ötven krajczár vámtétel vetessék ki; a tengerentúlról importált árura azonban maradjon a mostani különbözeti vám továbbra is érvényben, illetőleg hozassék az új vámtétellel megfelelő viszonylatba.

Pezsgő-aratás. A champagnei szüreti tudósítások nagyon öröndetesek. Megközelítő becslés szerint az idei termés az 1897-dikénél 450 hektoliterrel több lesz. Nem kell tehát a pezsgőfogyasztóknak aggódni, hogy a filloxa a Marne borait tönkre fogja tenni.

Szálloda eladás.

Zalavármegye egyik élénk forgalmi városában a nagy szálloda jutányos áron és igen kedvező fizetési feltételek mellett **szabad kézből eladó.** — A szálloda nagy üzleti helyiségekből, étterem, kávéház, dísz- és táncsterem, 12 vendégszoba, 2 kaszinóknak külön helyiségei, amerikai jégverem, tekepálya és 40 pár lóra istállóból stb. áll. — Ajánlatokat Mosse Rudolf hirdetési irodája, Bécs I., Seilerstátte 2, továbbit sub W. D. 4059 jelige alatt.

Besonders

schmackhaftes Gebäck, Weizen-, speciell aber Kornbrot, sowie Original Pressburger Mohn- und Nuss-Bügel empfielt den Herren Kaffeesiedern und Restaurateuren

R. Schreiner

Weiss-, Brod- und Buegelbäckerei

VII., Károly-körút 17.

MORMA

kiváló gonddal termelt nemes, édeses ízű, mely a budapesti, szentpétervári, hamburgi stb. kiállításokon kitüntetésekkel lett díjazva, nagy mennyiségben kapható:

Extra minőségűnek kilója	35 kr., szála	70—100 deka
I-ső osztályúnak	30 „	45—50 „
II-ik	25 „	30—33 „
III-ik	20 „	20—25 „
IV-ik	16 „	14—15 „
V-ik	12 „	10—12 „

A megrendelés legkevesebb 5 kilónyi lehet, műzaszámmra történő megrendelésnél a küldemény csomagolása és szállítása díjmentesen eszközöltetik, szállítható télen át, nagyobb hidegben is

Megrendelési cím: **Biró Pál kertgazdaság, Debreczen,**

Arany- és ezüstérem.

Chocolad Stühmer

Védjegy.

Elismert legjobb gyártmány.

Kapható Budapesten és vidéken a legtöbb füszerkereskedésekben

Magyarország legnagyobb gyára.

Gyár: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 8.

Jurytag az 1886. országos-kilátáson.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A czég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Gallizia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemfő-állománya ezáltal 500,000 darab; valoncz állománya s millió. A czég csemeték 1500-2000 rón-földön kívül szállítományokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon **homoki szőlőtelepítőknek kincses háza** mert tudva van a homoktalajból kikérült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, kővecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésű minden földzónában, mert meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapalakosú vagy tulságosan kovortott talajban állították elő. A gyümölcsfajok boldogult **Berecki Máté** mezőkövesházi hírneves telepezői voltak. Ugy magasderékü, valamint törpe csemeték megrendelhetők **körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből.** Az 1-2-3-4 éves gazdag gyökérü, fajlított, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 król 40 krig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45-50 kr. Nagyban sőtőlő az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblarítés folytán 1-2-3-4 éves szelejtett minőségü csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krét, melyek gazdag gyökézetükkel fogva főként nagybani telepítésekhez elősőbbük folytán igen alkalmasok. Fentirt minőségü csemeték valonczal is bármely számban és erősségen megrendelhetők a fentirt czégnél. A gazdag gyökézetü vadonok 100-cs azok erőssége szerint 5 frt 85 król 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél-czím:

UNGHVÁRY LASZLÓ gyümölcsfa-iskolája, Czepléden.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Veszek uradalmi hajtóvadászaton elejtett mindennemű

VADAKAT

(hizott baromfit és friss tojást)

Géczy Ferencz

Budapest, IV., Városház-tér 2.

Ajánl friss lövetü

Fácánokat, Foglyokat, öz-czombokat és gerinczet, pörkölt vad-sertést kimérve, idei hizott pulykák, kappanok és egyéb ünnepélyekre szükséges czikkeket.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

BERNDORFI FÉMÁRU-GYÁR

Raktár :

BUDAPEST

Kristóf-tér

és

Váci-utca

sarkán.

*

Szármányok :

Alpaca-ezüst, China-ezüst és alpaccából
ugymint :

étszerek, asztalteritekek minden kivitelben ;
gyertya- és gyufa-tartók,
tea-kannák, tea-szűrők
magánházak,
szállodák, vendéglők és kávéházak részére.

Kelengye-casetták.

Szabadalm. tiszta nickel-főzőedények.

→ Képes árjegyzék kívánatra ingyen. ←

Lefkovits Testvérek

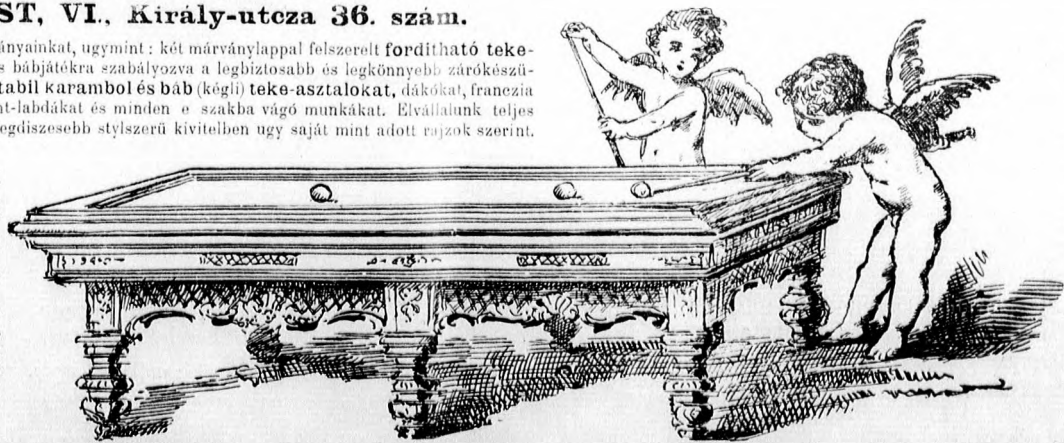
teke- és dákó-gyárosok

BUDAPEST, VI., Király-utca 36. szám.

Ajánljuk különleges gyártmányainkat, ugymint : két márványlappal felszerelt fordítható teke-asztalainkat karambol- és bábjátokra szabályozva a legbiztosabb és legkönnyebb zárókészülékkel. Gyártunk továbbá : stabil karambol és báb (kégli) teke-asztalokat, dákókat, francia módszer szerint, elefántesont-labdákat és minden e szakba vágó munkákat. Elvállalunk teljes kávéház-berendezéseket a legdíszesebb stilszerű kivitelben ugy saját mint adott rajzok szerint.

Régi teke-asztalok legjobb kivitelben, valamint dákók és elefántesont-labdák készíttetnek v. ujakra kicseréltetnek.

Tekeasztalok áthúzása valódi Taffe - posztóval a legújtanjossabban teljesíttetnek.

Telefon. 18

Az ezredéves kiállításon a kiállítási nagy éremmel kitüntetve.

Francia pezsgőbor-gyárosok Louis François & Comp.

Diplome d'Honneur

Lisszabon.

Promontor.

Arany érem

Páris, Nizza, Semesvár, Anvers.

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy mi az
egyedüli francia pezsgőbor-gyárosok
vagyunk Magyarországon és cégünk mint ilyen a budapesti
kereskedelmi- és váltótörvényosoknál 17,151. sz. a. bejegyezve van.

Főraktár: *Borhegyi Ferencz ezeltől Lápóssy*
Budapest, Maas-palota.

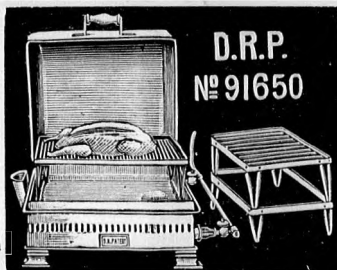
Vezérképviseletőség: *Ruda és Blochmann, Budapest.*

„Lucullus”

sütőkészülék gőzfűtéssel

korszakot alkotó találmány
a főzés mesterség terén.

A nemzetközi konyhaművészeti kiállításon Bécsben
(1898 januárban) aranyéremmel kitüntetve.

D.R.P.
№ 91650

„Lucullus”

Brat- und Backapparat mit Gasheizung

ist eine epochemachende Erfindung, auf
dem Gebiete des Küchenwesens.

Goldene Medaille Internationale Kochkunst-
Ausstellung, Wien, Jänner 1898.

„LUCULLUS”

- A „Lucullus” mindennemű húst süt, zsír vagy vaj hozzáadása nélkül.
- A „Lucullus” szolgáltatja a legízletesebb sültet.
- A „Lucullus” 20%-kal több sültet ad, mint bármely más sütőkészülék.
- A „Lucullus” kevesebb tüzelő-anyagot fogyaszt, mint bármely más sütőkészülék.
- A „Lucullus” nem igényel semminemű felügyeletet.
- A „Lucullus” egy harmaddal hamarabb süt, mint rostélyon vagy sütőben.
- A „Lucullus” megátolja a sültnek megkozmódását.
- A „Lucullus” minden sültet szépen süt, u. m. borjú-, disznó-, ürüpecsenyét, roastbeefet, beefsteaket, szárnyast, vadat, halat stb. továbbá mindennemű tésztát és süteményt.
- A „Lucullus” minden konyhában, hol légszesz van, nehézség nélkül alkalmazható.
- A „Lucullus” könnyen tisztítható, nincs kopásnak kitéve és nem igényel javítást.
- A „Lucullus” beszerzési költsége a felsorolt előnyök által rövid idő alatt visszatérül.
- A „Lucullus” minden államban szabadalmazva van.
- A „Lucullus” vezérképviseletősége és raktára Magyarország, Románia és a Balkánállamok részére:

- „Lucullus” bratet jedes Fleisch ohne Fett oder Butter.
- „Lucullus” liefert den schmackhaftesten Braten.
- „Lucullus” giebt 20% mehr fertigen Braten als jeder andere Brat-apparat.
- „Lucullus” verbraucht weniger Brennmaterial als jeder andere Brat-apparat.
- „Lucullus” bratet ohne Aufsicht.
- „Lucullus” bratet ein Drittel schneller als Rost und Bratröhre.
- „Lucullus” verhindert jedes Anbrennen des Bratens.
- „Lucullus” bratet ebenso schön alle Braten als: Kalbs-, Schweins-Hammelbraten, Roastbeef, Beefsteak, Geflügel, Wild Fische etc. ebenso auch Mehlspeisen, Bäckereien jeder Art ist in jeder Küche, wo Gas ist, ohne Schwierigkeit anzubringen
- „Lucullus” ist leicht zu reinigen und unterliegt keiner Abnutzung oder Reparatur.
- „Lucullus” macht sich durch obige Vortheile schon in kürzester Zeit bezahlt.
- „Lucullus” ist in allen Staaten patentirt.
- „Lucullus” ist am Lager und verkäuflich bei den Generalvertretern für Ungarn, Rumänien und die Balkanländer:

KIENAST ÉS BÄUERLEIN BUDAPEST,

IX., Szvetenay-utca 19. szám,

továbbá kapható: a budapesti légszeszgyárak szerelési irodájában, IV., Aranykéz-utca 6. szám és
Löwenstein M.-nél, cs. és kir. udvari szállító, IV., Vámház-körút 4. sz.

➡ Árjegyzék és prospektus kívánatra megküldetlik. — Preise und Prospekte auf Verlangen. ➡